

Zpravodaj

Regionální agrární komora Pardubického kraje

PARTNER VŠECH POCTIVÝCH ZEMĚDĚLCŮ

Nouzový stav a ŽV

V sektoru mléka není prostor k cenovým pohybům směrem dolů. Musíme si proto tento sektor zatím chránit.

» strana 6

Zemědělská produkce

...vyšší produkce za 1 ha ale ještě nemusí znamenat zisk.

» strana 16

Lidé, myslíte

Přírodní zákony nepodléhají vůli mocných...

» strana 20

Rozhovor z L. Zemanem

Chov skotu je centrem (motorem) živočišné výroby a principiálně je nejvíce spjatý s půdou.

» strana 28

ÚVODNÍ SLOVO

Zelený úděl a soběstačnost

V letošním, pro nás všechny tak náročném, jaru si uvědomujeme, co je opravdu podstatné. Tento článek píšu na začátku dubna, kdy v ČR rapidně přibývají nakažení koronavirem a v jižních zemích jako je Itálie a Španělsko přibývají bohužel i oběti této novodobé nákazy. Slůvko zdraví nabývá na konkrétním významu víc než dříve a přejeme si ho najednou nejen při životním jubileu, ale i při každodenní komunikaci.

Ukazuje se, co je opravdu důležité a také co jak funguje. **Vedle zdraví se nám připomíná, jak důležité je, aby každá země byla v základních potřebách pro život svých obyvatel soběstačná.**

V posledních týdnech se ukázalo, že důležité je mít vlastní zdravotnické pomůcky a důležité je také mít vlastní potraviny. V minulém roce jsem do prvního čísla našeho Zpravodaje psal, jak důležité pro každou zemi je kvalitní zdravotnictví a kvalitní zemědělství a v letošním jaře se to ukazuje ještě silněji znovu. **Je vidět, co je to základní a čeho bychom si měli vážit.** Základní obory fungují i v době krize. Jsou to v první linii důležití zdravotníci, záchranáři, ale také zemědělci, potravináři a obchodníci s potravinami. Jsou zkrátka obory pro lidský

život nezastupitelné i v nouzovém stavu. V této situaci je nedostatek některých ochranných prostředků, ale naštěstí není nedostatek potravin. **Mělo by být pro nás i tak ponaučením, že u základních potravin pro takovéto situace potřebuje každá země mít alespoň základní soběstačnost.**

Stačí, kdyby se hranice skutečně na měsíc zavřely, a měli bychom opravdu v současné naší závislosti na dovozech u některých potravin velmi vážné problémy. **Je nutné, aby nynější krizová situace nezničila naše citlivé komodity, zejména ty, které jsou velmi křehké vůči výkyvům na trzích a které vyžadují denní odbyt a značnou náročnost na pracovní síly, což platí zejména pro mléko.** Nemůžeme při delším trvání

► tohoto stavu zapomenout na další citlivé komodity od zeleniny a ovoce až po cukrovku a brambory, kde také často hraje roli nedostatek pracovní síly v daný klíčový okamžik.

Nejen tyto citlivé komodity, ale i řadu dalších ohrožuje během letošního jara průběh počasí, kdy extrémní noční mrazy k -10 °C střídá nástup vysokých teplot, a to vše bez srážek, takže nám hrozí opět sucho s dopadem na všechno od zeleniny po krmení. **Je proto nutné, aby stát při své pomoci pamatoval i na to, aby udržel nejen průmysl, ale i pestré zemědělství a potravinářství, protože to jsou obory, které nejdou jen tak zavřít.**

Riziko toho, kdyby se tyto obory zavřely, že už se neotevrou, je daleko větší než napří-

klad u automobilek. Dnešní doba ukazuje i jednu věc – kde že je EU? Nabízí místo Zeleného údělu Marshallův plán. Doufejme, že místo naslouchání nedostudovaných nesmyslů si začne EU vážit svých skutečných vědců, zdravotníků a také potravinářů a zemědělců. EU nabízí spoustu důležitých peněz do budoucnosti, ale to, co potřebujeme teď, tj. respirátory, přiváží Čína, roušky šijeme doma, dezinfekci dělají místní firmy. Ano, peníze budou třeba, ale nejsou všechno a **EU by se opět měla zamyslet nad svým fungováním, aby byla opravdovou pomocí pro Evropany, když ji potřebují.** Nejsem proti EU, ale jsem pro EU funkční, praktickou a ne byrokratickou, regulující nesmysly na základě populistické neodborné poptávky.

Zelený úděl opravdu teď potřebujeme, ale jinak. Potřebujeme řešit pokrok ve skutečném zemědělství a na základě opravdu vědeckých poznatků a opravdu skutečných potřeb obyvatel.

Zelený úděl znamená mít zelené a zdravé úrodné pole a louky, abychom měli vlastní zdravé kvalitní potraviny v dostatečném množství, a to nejen v době krize.

Přeji všem hodně zdraví a zelenou na poli a ne v hlavě.

Ing. Leoš Říha

Předseda Regionální agrární komory

Parubického kraje

Viceprezident Agrární komory ČR

ÚVODNÍ SLOVO

Druhá šance...

20. února jsem napsala úvod do Zpravodaje, který jste měli mít na stole do Velikonoc. Psala jsem jej výjimečně dopředu a už v něm zmínila vir, který trápil svět. V té době byla aktuální i ptačí chřipka – bohužel v našem kraji – a hlavně hraboši. Víím, ti jsou aktuální stále...

Po jeho znovupřečtení musím konstatovat, že se priority trochu změnilly. V té době a vlastně ani před měsícem by mě nenapadlo, že problém naroste do takových rozměrů a bude se nás všech tolik týkat.

Asi nemá cenu a ani mně nenáleží hodnotit dopady pandemie. Stejně je tu stále tolik neznámých a kdo ví, co bude. Stejně tak nevím, jaká bude situace za pouhých 14 dní anebo kdy se vám Zpravodaj dostane do ruky.

Pokud Vás to zajímá, můžu popsat jen své vlastní pocity po třech týdnech nějakých celostátních omezení.

Na začátku žádná panika. Opravdu jsem věc zlehčovala, když mi mamka denně volala nové informace. **Tak jak jsem zvyklá u většiny věcí, média je nafukují a já odmítám hrát jejich hru a propadat panice.** Možná pro mnohé budu za křováka, ale zprávy nesleduji několikrát denně a kolikrát se na ně podívám jednou za 2–3 dny. **Odmítla jsem nakupovat do zásoby a okolí jsem neustále ujišťovala, že je vše přehnané.**

Pak to šlo ráz na ráz a začala jsem dění sledovat poněkud více. Itálie, hrůza, Španělsko... Stav nouze a opatření, která se dotknou nás všech. Další moje oblíbená věta posílána mezi své nejbližší byla: **nejhorší smrt je z vystrašení.**

Ale – i já mám seniory v rodině a strach o ně samozřejmě mám. Najednou se probudím 2–3× po sobě ve 3 ráno a hlava nejde vypnout. Co když... A tak se v tom plácám, chvíli nahore a chvíli dole. Svě má na svědomí i ta domácí ponorka. On je člověk relativně v pohodě, pokud se ho nedotýká něco moc osobně. Jakmile Vám zavolá kamarád, že jeho tatínek je pozitivní a oni

možná budou v karanténě, hodnotíte jinak. Začnete dokonce přemýšlet o tom, jak je dobře, že jste se dlouho neviděli.

Postupně mě dohnal můj nadhled v období, kdy nevíte, kdo a kde může být nakažený v blízkém okolí a žádné projevy mít nemusí. **Musím totiž na nákupy. Vzhledem k měmu postoji, že nic do zásoby kupovat nebudu, došla sůl, rýže, toaletní papír. Rovněž doporučení, aby seniory**

nikam pokud možno nechodili, stáváte se jedinou funkční zásobovatelskou jednotkou.

Po večerech švadlenou. Pyšníte se novým vzorem a střihem roušky na ústa. Rodina posílá fotky, jak jsou z výrobků nadšeni, a tak jen dle očí, vlasů a prostoru za nimi poznáte, kdo vám svoji fotku poslal. **Absurdní, priority jsou úplně jinde. Jít takhle zakuklený do banky před půl rokem, ležte nejspíš na zemi s rukama za zády a kanadou na hlavě.**

Samozřejmě mám úžasnou práci v tom, že můžu dál co nejčastěji pracovat v teple domova a věnovat se dítěti. Věřte ale, že o to víc si uvědomuji, jak riskuje prodavačka v obchodě, kam teď musím častěji než v době před omezeními. A doktoři? Samozřejmě, nepotřebují doktora během normální situace za celý rok, ale zákon schválnosti zafunguje. Aktuálně vyhledáváte pomoc, kdy se to nejméně hodí a nevíte, zda si jako bonus ještě domů nepřivezete, co nemáte... **Já víím, těch povolání je více a zemědělství**

si záměrně nechávám na konec. Časovaná bomba. Navazuje to na spoustu slov a postřehů z minulosti, co jsme napsali. Zatím si to pořád většina normálních lidí neuvědomuje. A abych byla fér, v domácí ponorkové atmosféře, kdy člověk má více času na přemýšlení, musím začít u sebe. Jedna z mých prvních depresivních nálad byla, když jsem zjistila, že mi chybí ty základní potraviny a musím do obchodu. Vzpomněla jsem si na dobu, kdy jsem byla malá. Měli jsme zahrádku a dvůr se slepicemi, králíky, kachnami, krůtami. Bylo to navíc a mamka po práci sebrala kolo a mě a jezdily jsme na trávu, krmit a zalévat. Bylo to 3 km tam a 3 zpět. Žádné u domu. Záhonky se zeleninou a pár ovocných stromků, malé políčko brambor. Nepamatuji se, zda by se mě někdo ptal, jestli chci jet a jestli se nenudím a baví mě to. To já dnes většinu činností konzultuji se svým synem. Vajíčka jsme nakládali do tekutého skla. Brambory ve sklepech, zelenina se mlela do soli, v mrazáku maso. Mně se vám po tom tak zastesklo! Dnes mám svůj dům se zahradou u nosu. Většinu záhonů jsem nechala rozhrnout, protože jsem měla mrkev s háďátkem, dřevnaté ředkvičky, které nikdo nechtěl. Papriky se mi nedařily. Tak teď zbylo jen pár jahod, cibule a sezonně rajčata. I kdybych měla plantáže, které bych tedy musela zalévat z vodovodního řádu, výpěstky bych neměla kde uskladnit. Ze sklepa mám krásnou kamennou místnost, kde nevhodnými úpravami je i v zimě k osmnácti stupňům. Starý špajz jsem nechala osobně zrušit, aby se mi do koupelny, kde byla jen vana, vešel i sprchový kout. Králíky jsem přestala také chovat, neočkovala jsem a odmítala granule. Postaru to moc nešlo a ve výsledku jsem jedla králíka jen já a babička. Slepice smrdí a rozhrabou vše, prostě zbytek rodiny byl proti. Krom toho, kdo by se o havět staral, když se jede na dovolenou? Tak asi tak. Naučili jsme se, že je to zbytečné a tu trochu, co spotřebujeme, si prostě koupíme. Tuším, že takhle to dělala většina. **Ano, pokud vše funguje, žili jsme tak nějak spokojeně. Asi tušíte, že tou dostupností a pohodlností potravin (záměrně neřeším původ) zhýčkaný celý svět a náš národ nevyjímaje nemůže znát souvislosti. Oni jdou jednoduše nakoupit a mají tam všechno, úplně všechno a kdykoliv. A tady jsou ti zemědělci odstřiženi.**

No a teď si hlavu marně lámu nad tím, jestli takhle „blbá“ doba bude dobrá alespoň v tom, že si to

někdo uvědomí. **Vrátí se lidé k tomu konzumnímu typu života až bude po všem nebo je to trochu změň?**

V prvním úvodu jsem vám přála hezké Velikonoce. Letos asi budou svátky jara více komorní, než jsme si kdo dovedl představit. **Brečet nad tím asi ale nemá cenu. Prostě teď to takhle je a musíme se přizpůsobit a doufat v lepší zítřky.** A protože jsme zemědělci i v nelehké době, přát si co nejméně komplikací, protože pak by to bylo opravdu v provozech velmi složitě. Nechci nakonec strašit. Myslím, že toho

je kolem dost. Podle jarních tradic bychom měli držet půst, to by šlo asi dnešním lidem hůř. Také si neodpustím malou zemědělskou poznámku a přání. **Podle tradic se o Bílé sobotě zapichovaly kočičky na okraj pole, aby bylo chráněno a byla zajištěna dobrá úroda. I když si cením tradic a k předkům mám úctu, přála bych si, aby nám k ochraně rostlin v zemědělství nezůstaly jen ty kočičky...**

A přeji si teď mnohem víc obyčejných věcí. A hlavně zdraví a pevné nervy všem.

-vr-

BASF
We create chemistry

AgCelence
Očekávejte více.

Priaxor® EC
Úspěch na dohled

- Vynikající účinnost proti všem chorobám obilnin
- Bez aplikačních omezení v OP II. stupně
- Inovativní formulace zajišťuje výnosový efekt i ve zhoršených povětrnostních podmínkách
- Cenově nejvýhodnější fungicid vyšší třídy

www.agro.basf.cz

Používejte přípravky na ochranu rostlin bezpečně. Před použitím si vždy přečtěte označení a informace o přípravku... Respektujte varovné věty a symboly uvedené v označení.

AGNOVACHEM

Naše herbicidy vyřeší Vaše plevely

www.agnovachem.cz

AG NOVACHEM s.r.o., Raisova 1004, 386 01 Strakonice

Nejvýkonnější hybridy řepky ozimé

PT271 | PT264

PX131 | PX113

Kvalitně
mořené
osivo
=
základ
úspěchu

Lumiposa®

JEDINEČNÉ INSEK-
TICIDNÍ MOŘIDLO
PRO ŘEPKU

CORTEVA™
agriscience

*Především v dnešní složité
situaci vám přejeme hodně
zdraví a štěstí.*

COMAGRIN, a.s.

**Kontaktujte nás pro informace
o obchodovaných zemědělských komoditách:**

Ing. Zdeněk Starosta

+420 605 722 222

zdenek.starosta@comagrin.cz

Ing. Zdeněk Sláma

+420 731 412 638

zdenek.slama@comagrin.cz

Ing. Iveta Ramsová

+420 731 412 635

iveta.ramsova@comagrin.cz

www.comagrin.cz

Být dobře pojištěn je stále důležitější – RENOMIA AGRO

Míra tzv. propojištěnosti v České republice není zatím tak vysoká jako je v ostatních vyspělých státech, ale v posledních letech zájem o pojištění plodin i zvířat mezi zemědělci vytrvale roste. Úměrně této poptávce se zkvalitňuje také nabídka pojistitelů.

Významným způsobem se na tomto trendu podílejí i pojišťovací zprostředkovatelé. Pojištění je možné sjednat proti mnoha rizikům – u plodin je stěžejní pojištění proti riziku krupobití, ale lze sjednat i připojištění proti jarním mrazům, nebo u vybraných plodin třeba i proti riziku sucha. Na dlouhodobém vývoji je vidět, že rostoucí propojištěnost napomáhá i celkové stabilitě zemědělského sektoru. K této pozitivní stoupající tendenci zcela nepochybně významně přispívá i finanční podpora státu, tj. hrazení významné části nákladů na pojištění státem prostřednictvím PGRLF. Navíc např. při případném čerpání ad hoc státní pomoci za sucha platí, že pokud zemědělec pojištění plodin sjednáno nemá, je mu krácena výše ad hoc podpory až o 50 %.

RENOMIA, a. s. je nejsilnější zprostředkovatel na trhu a zajišťuje komplexní služby ve všech druzích pojištění. Její nedílnou součástí je i RENOMIA AGRO, která se specializuje na pojištění zemědělců a venkova celkově. Přitom aktivně spolupracuje nejen s klienty, ale i pojistiteli a zemědělskými nevládními organizacemi. I díky této spolupráci se nám např. podařilo pro naše klienty odstranit již více než 200 výluk z pojištění. Naše služba však neznamená jen kvalitní nabídku práce při sjednání pojištění, samozřejmostí je mj. aktivní servis pojistných smluv, odborná pomoc při likvidaci pojistných událostí (24 hod./7 dní), nebo třeba komplexní služby risk managementu.

Klimatická změna, sucho a s tím spojený posun vegetačního období mají mimo jiné vliv např. na poškození plodin mrazy. Také krupobití působí škody čím dál tím více na jaře i na zcela netypických lokalitách. To všechno stále více a více poukazuje na potřebnost kvalitního pojištění zemědělské produkce. Komerční pojišťovny samozřejmě neumí zabránit vzniku škody, mohou však pomoci s eliminací nejhorších finančních dopadů, které tyto ztráty způsobí. Pojištění plodin je tak stabilní oporou zemědělců.

Letošní zima byla opět velice teplá s rekordním minimem srážek. Také jaro je charakteristické svým velmi časným nástupem a první letošní škody už působily i poměrně silné mrazy. Již nyní,

na počátku dubna, jsou tak významně poškozeny jarním mrazem první porosty, a to jak na polích, tak i v sadech. Aktuálně likvidujeme nemálo škod, které vznikly např. na porostech máku či na ovoci.

V likvidační praxi můžeme rozlišit dva základní typy škod: vlivem mrazu dojde ke snížení produkce – spálení celých jedinců v případě máku nebo klíčící cukrovky nebo např. k poškození květů a plodů u ovoce. Mráz může ale způsobit také různé deformace či zakrnění a neplodnost plodů. Taková produkce je potom neprodejná nebo je prodejná za ceny nižší, než jsou obvyklé. Z pohledu pojištění se tak poté bavíme o výnosových škodách nebo o škodách na jakosti. Pod pojmem jarní mráz je z pohledu pojištění myšleno působení teplot pod 0 °C v období

od 21. března do 20. června. Toto pojištění hraje velkou roli pro sadaře, kteří se ale standardně mohou pojistit pouze proti škodám jarním mrazem u jablek, hrušek či jahod, ale stále většího významu nabývá i pro pěstitele tradičních polních plodin.

Riziko jarního mrazu je možné připojistit k základnímu pojištění u vybraných plodin – patří sem např. **cukrovka, mák, přadné rostliny, na jaře setá nebo sázená zelenina či řepka**. Škody, které jarní mráz způsobuje, jsou opravdu značné a každoročně u nás dosahují desítek milionů ročně.

RENOMIA AGRO je vám vždy k dispozici.

Ing. Markéta Hrušková a Ing. Jiří Rádř
RENOMIA AGRO

Nouzový stav a živočišná výroba

V zájmu nás všech je, abychom i v nouzovém stavu zachovali alespoň současné, už tak nízké, stavy hospodářských zvířat v ČR. Je to důležité pro zemědělství jako celek – nové stavy a chovy se zakládají daleko složitěji než nové plochy plodin. Nelze už více obilí donekonečna vyvážet a nelze donekonečna snižovat pestrost osevního postupu a úrodnost půdy tím, že chybí pícniny a organická hmota.

Nelze donekonečna také snižovat naši soběstačnost ve strategických surovinách s tím, že vždy za nás někdo vše zajistí. Jak to pak vypadá vidíme v době krize, nedostatek zdravotnického materiálu a ochranných pomůček – jen proto, že toto zboží se nevyrábí ani v EU, natož v ČR. Dovede si někdo, třeba ze zelených aktivistů, kteří mluví o omezení živočišné výroby, představit, jak by to vypadalo v době, kdy jsme čekali na roušky z Číny, kdybychom místo toho čekali na mléko, máslo, maso... **Roušky si můžeme ušít, ale základní potraviny by se v dnešních, převážně městských domácnostech vyráběly hůř. Je proto důležité mít vlastní živočišnou výrobu**, a to ne pro těch pár nadšenců, kteří ji ještě dělají, a je úplně šumák, jestli jsou velcí nebo malí, ale pro celou společnost.

Vzhledem k tomu, že ŽV je o nepetržitých provozech, je velmi citlivá na výkyvy trhu. Naše ŽV je menšího rozsahu než v okolních vyspělých zemích, proto její ochrana musí být o to pečlivější a preventivnější. I z tohoto důvodu se snažíme jako KR pro mléko a hovězí maso, ve spolupráci s celou AK ČR a s Mze, prosazovat takové kroky, abychom i v současné situaci rozměr ŽV pro obživu národa a pestrost krajiny udrželi. K tomu potřebujeme přístup krizových orgánů s pochopením, že **nepetržitě zemědělství a potravinářství lze přetrhnout jen s velkými náklady** nebo v případě ŽV i s fatálními dopady. Myslím, že máme štěstí, že v čele rezortu je člověk, který ŽV a potravinářství dobře rozumí. Je však potřeba, aby si váhu oboru uvědomili všichni. Je důležité si připomenout, že i přes snížení objemu je ŽV a zejména mléko základní páteří tekutinou, u které výkyv cen ovlivňuje fungování celého zemědělství a některé firmy jsou na ceně životně zá-

vislé, a to zejména v I. pololetí roku. Je důležité si také připomenout, že jsme sice v posledních letech konstatovali, že cena mezi 8,50–9,- Kč není špatná, ale mezitím se **nákladová cena, už v roce 2018, vyšplhala dle širokého průzkumu VÚŽV na 9,02 Kč/l**. V této ceně jsou rostoucí vstupy od krmiv, přes cenu půdy, až po cenu práce. A právě rostoucí cena práce (i při mzdách pod průměrem ČR) díky výraznému ekonomickému růstu v jiných odvětvích se do ŽV značně promítla. **Z těchto objektivních důvodů v sektoru mléka není prostor k cenovým pohybům směrem dolů. Musíme si proto tento sektor zavčas chránit.** Proto naše požadavky na včasnou stabilizaci tohoto pro zemědělství klíčového odvětví. Od těch aktuálních, jako je zabezpečení ochranných pracovních pomůček, přes speciální metodu případně karantény v nepřetržitých provozech, až po finanční pomoc oboru. Ve finančních opatřeních je třeba zohledňovat, že pracujeme, zejména u mléka, s komoditou nejen citlivou, ale vzhledem k jejímu dennímu charakteru realizace i komoditou velmi cenově křehkou. **Vzhledem k tomu, že finanční realizace je na rozdíl od většiny ostatních zemědělských komodit průběžná, tak i finanční opatření pro její stabilní fungování musí být preventivní a průběžná.** Taková správně načasovaná opatření jsou u tak citlivého trhu, jako je ten mléčný, velmi důležitá a ve finále pro všechny zúčastněné strany i levnější než pozdní sanování rozkřivaného trhu.

Ponechme stranou v této situaci bohužel dlouhodobě bolesti SZP, kdy někdy

máme pocit, jestli to písmeno S znamená „společná“ nebo „sobecky krátkozraká“. Z krátkodobého pohledu v krizových situacích, což nouzový stav rozhodně je, **komodita mléko potřebuje maximální pozornost Státních hmotných rezerv naší země**, aby případné drobné přebytky suroviny zbytečně neznervózňovali celý trh. Navíc, na zdravotních pomůčkách je vidět, že státní rezervy základních lidských potřeb by bylo vhodné přehodnotit. Z laického pohledu se mi zdá, že při krizové situaci občané více potřebují větší rezervy ve zdravotnickém materiálu a v základních potravinách, než rezervy olova a hliníku. A to tím spíš, že v době, kdy píší tyto řádky, hrozí na našich polích, loukách a pastvinách opět velké sucho.

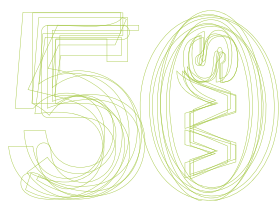
A tak jak jsme si nedovedli představit, že se budou velmoci přetahovat o roušky, tak bych nerad, abychom byli svědky toho, že se budou přetahovat o mléko či maso. Ze stejného důvodu by bylo **vhodné, aby EU dokázala pružněji (což je bohužel v EU problém) podporovat alespoň soukromé skladování.**

Pro všechna pomocná opatření platí, čím rychlejší a jednodušší, tím efektivnější. Proto jsme v některých okamžicích navrhovali i snižování odvodů zdravotního a sociálního z naší velmi zdaněné práce, a to po dobu nouzového stavu. **Z důvodu rychlosti je potřebné maximálně využít již nastavená a ověřená opatření.** Tím máme na mysli finanční posílení Q CZ a welfare skotu (nejen mléčného) a také využití PGRFL od nastavení maximálního limitu podpor pojištění (65%) v ŽV až po obnovení provozního úvěru a posílení stávajících programů. Všechna opatření, a to nejen Q CZ – musí výrazně pamatovat i na zpracovatele mléka tak, aby mohli zajišťovat provoz a zároveň udržet důležitý tok financí do zemědělství, a to bez poklesu cen pod náklady chovatele = prvovýrobce. V této souvislosti je nutné pamatovat nejen na propagaci našich potravin na většinově cizích pultech v naší zemi, ale i na to, abychom legislativně podíl našich potravin udržovali na rozumné výši. V době případné další krize by už mohlo být pozdě vzpomínat na důležitost potravinové soběstačnosti.

Tato všechna opatření, která navrhujeme za KR a AK ČR nemají význam zdaleka jen pro nás, chovatele hospodářských zvířat. Tato opatření mají význam i pro ty, co ŽV nedělají, ale nechtějí, aby se zhroutil trh většiny hlavních rostlinných komodit, a mají velký význam i pro celou společnost. Včasná opatření stojí stamiliony, ale když je uděláme později, budou stát miliardy. Letošní jaro, ještě více než suché minulé roky, nám připomnělo, jak důležité je být soběstační v základních potřebách pro život našich obyvatel. Vezměme prosím tyto připomínky vážně nejen v době nouzového stavu.

Ing. Leoš Říha
Viceprezident AK ČR
Předseda RAK PA

1970 2020

VÝROČÍ 50 LET VÝROBY
KRMIV VE VERMĚŘOVICÍCH
1970–2020

VVS.CZ

Turbulentní konec roku 2019

Letošní zima Ladovskou zimou opět nebyla a sníh chyběl i na horách, proto i v letošním roce může být sucho aktuální téma. Ve stínu koronaviru utichlo téma hraboš, ačkoliv jsem přesvědčen, že v letošním roce o něm ještě několikrát uslyšíme. Největším tématem posledních dní je nepochybně koronavirus a jeho šíření na území ČR. Tento globální problém zasahuje do veškerých lidských činností, zemědělství nevyjimaje. Přes veškerá vládní opatření a nařízení je nutné pracovat jak na polích, tak ve stájích, ačkoliv situace je pro všechny složitá.

Rád bych se ještě na chvíli vrátil k turbulentnímu konci loňského roku, kdy na našem trhu došlo v oblasti pojišťovnictví k zásadnímu kroku, a to spojení aktivit pojišťovny Generali a České pojišťovny. Výsledkem tohoto spojení je Generali Česká pojišťovna, jako pokračovatel předchozích dvou společností. Díky zázemím obou společností tato změna přináší ještě lepší dostupnost, ještě kvalitnější a rychlejší služby a v neposlední řadě se společnost stává silnějším a stabilnějším partnerem se zaměřením na inovativní přístup v oblasti vývoje produktů. Důležitým sdělením pro naše klienty je, že z pohledu uzavřených smluv se pro ně nic nemění a zůstávají jim

zachovány pojistné podmínky, podle kterých byly smlouvy sjednány.

Stejně jako v minulých letech je naším cílem pojištění inovovat tak, aby odpovídalo potřebám vyvíjející se zemědělské praxe. Z letošních novin bych zmínil především tu technickou, kterou je možnost využití elektronické formy komunikace, tedy dodání reportu z LPIS pro finální jarní aktualizaci pojištěných plodin. Pomínu-li snížení administrativy a chybovosti, přináší tato novinka pro zemědělské klienty dva zásadní plusy. Pokud klient k finální aktualizaci ploch pojištěných plodin, která musí být provedena nejpozději k 31. 5., využije elektronickou komunikaci a zašle nám příslušný report LPIS, bude v případě časných škod nastalých před touto aktualizací likvidováno dle výměr doložených tímto LPIS. Bude se jednat o jakousi formu tolerance. Prakticky to znamená ochranu klienta před krácením pojistného plnění v případě časných škod, kdy nebude mít ještě v pojistné smlouvě aktualizovány skutečné výměry pro daný rok. Navíc budou klienti pro podporu elektronické komunikace zvýhodněni dvoupodcentním snížením pojistného. Tento způsob aktualizací se bude týkat polních plodin s výjimkou zelenin.

V souvislosti s přemnoženými hraboši jsme již na podzim odpovídali na mnoho dotazů ohledně možnosti pojištění ozimých plodin proti tomuto škůdci. Pojištění výnosové škody z tohoto rizika v ČR neexistuje. Částečná ochrana je však možná, a to pojištěním tzv. rizika vyzimování u ozimých plodin. Vyzimováním rozumíme zničení porostů vybraných ozimých plodin v důsledku působení sněhu a mrazu, včetně s tím souvisejícím rozšířením chorob a nebo živočišných škůdců a nebo nadměrným mokrem a nebo suchem a nebo prudkými rozdíly teplot, tedy i v souvislosti s poškozením hraboši. Právě v těchto dnech takto poškozené porosty řešíme. Jedná se o škody převážně na Moravě a GČP za tyto škody vyplácí náklady na nové setí a hodnotu původního osiva, tzv. nákladové škody.

Aktuálně započalo období rizika jarních mrazů, které v posledních letech páchají značné škody na jahodách, ovoci, vinné révě, ale i polních plodinách. Toto pojištění lze sjednat pro vybrané plodiny, nicméně pojištění tohoto rizika každoročně GČP rozšiřuje i na další žádané plodiny. Poslední v řadě byla řepka ozimá. Poškození jarním mrazem se u této plodiny řeší jako indexové pojištění, kdy na základě splnění parametrů, v tomto případě poškození 50% rostlin v období od začátku kvetení (podélné praskliny stonků, sterilní šesule, zmrzlé květy), je vyplácena paušální náhrada ve výši 10% z pojištěného výtěžku. Pojištění proti těmto škodám lze sjednat do 21. 3. daného roku.

Nelze zapomínat ani na pojištění hospodářských zvířat. Nákazová situace se v letošním roce, v souvislosti s výskytem ptačí chřipky, opět dramatizovala. Dalším nemalým strašákem, hlavně pro chovatele prasat, je africký mor prasat, jenž se nebezpečně přibližuje k našim hranicím. Obě tato rizika jsou obsažena v základním rozsahu pojištění. Naši novinkou pro rok 2020 je připojištění zmetání plodu nebo úhynu telete do tří dnů od porodu. Tato inovace má za úkol řešit nežádoucí a nečekané reprodukční komplikace v chovech skotu. Připojištění lze sjednat k pojištění jednotlivých škod pro krávy a vysokobřezí jalovice.

Podstatným stabilizačním prvkem zemědělského pojištění je podpora úhrady části pojistného z PGRLF. V loňském roce tato podpora činila 58% uhrazeného pojistného na pojištění speciálních plodin, 42% na pojištění ostatních plodin a 50% na pojištění hospodářských zvířat.

Závěrem bych rád všem popřál úspěšný a klidný rok, jelikož už počátek letošního roku naznačil, že ani teplotně podprůměrný a srážkově nadprůměrný květen, který v loňském roce na mnoha místech zachránil úrodu a potvrdil tak známou pranostiku studený máj ve stodole rāj, nemusí v letošním roce znamenat vítězství.

Ing. Martin Bělina
Generali Česká pojišťovna, a. s.

Spolupráci se Sberbank bych s čistým svědomím doporučil

řídí předseda představenstva Agro Vysočina Bystré a.s. Bc. Jan Dittrich.

Pane předsedo, prosím představte nám ve stručnosti Vámi vedenou společnost.

Společnost AGRO VYSOČINA BYSTRÉ a.s. hospodaří na českomoravském pomezí v jejíž nejjižnější části Pardubického kraje. Obhospodařujeme asi 1600 ha zemědělské půdy, z toho 350 ha TTP. Jsme tradičním zemědělským podnikem z pohledu hlavních činností, tzn. v rostlinné výrobě pěstujeme rozumnou intenzitou standardní obiloviny k potravinářským účelům (pšenice, žito), sladovnickým potřebám (ječmen, pšenice) a další obiloviny pro potřebu vlastní živočišné výroby. Na významné ploše pěstujeme krmné plodiny jako kukuřici, luskovo-obilné směsky, jetel červený. V osevním postupu se nachází na asi 9% orné půdy také řepka ozimá. Již zmiňovaná živočišná výroba je reprezentovaná chovem českého strakatého skotu s kombinovanou užitkovostí. V uzavřeném obrotu stáda chováme asi 450 ks dojníc a všechny další navazující kategorie do celkového počtu asi 1150 ks skotu. Třetím, velmi významným oborem, kterým se zabýváme, je provoz pekárny. Naše pekárna resp. zboží a výrobky, které vlastními prostředky rozvážíme v oblasti od Brna po Litomyšl, mají v některých regionech velmi slušné zastoupení a oblibu. Jsme držiteli několika ocenění MLS Pardubického kraje a také Regionální potravina. V rámci podniku i nadále provozujeme ještě vlastní vývařovnu obědů pro vlastní i cizí strávníky a zajišťujeme rozvoz obědů po okolí asi 15 km.

Jaké vidíte aktuální rizika českého zemědělství a kam chcete v jejich kontextu směřovat Vámi vedený podnik?

Z aktuálních rizik v nadcházejícím období vidím podobu a rozsah společné zemědělské politiky v rámci EU, která se momentálně tvoří a formuje. Některé prozatimní návrhy by naše podnikání jistě negativně zasáhly. Jinak bychom v zásadě rádi udrželi živočišnou výrobu i pekárnu v podobných rozsazích jak jsou, aby doplňovali nerovnoměrné finanční toky rostlinné výroby.

Podle čeho vybíráte spolupracující banku? Co je pro Vás na této spolupráci to nejdůležitější?

Tak jako v ostatních rozhodovacích procesech dám hodně na referenci,

zkušenost, pověst. Ruku v ruce s tím musí jít přirozeně i vlastní finanční stránka, tj. konkrétní parametry a podmínky úvěru či jiného produktu. Zde v našem případě nejsou mezi bankami zásadní rozdíly, takže rozhoduje aktivní férový přístup bankéře, slušná odborná kompetence a znalosti našeho oboru, jednoduchost a rychlost řešení našich někdy specifických potřeb a požadavků.

Doporučil byste na základě Vašich dosavadních zkušeností Sberbank Vaším kolegům?

Ke spolupráci se Sberbank CZ, a.s. nemám zásadních výtek či připomínek, proto bych s čistým svědomím doporučil. Důkazem by v našem případě mohl být poměr mezi úvěrovou angažovaností Sberbank CZ a ostatních bank. Z různých úvěrů v hodnotě asi 19 mil. Kč Sberbank řádně splácíme 95 % uvedené částky.

NABÍDKA SBEBANK PRO ZEMĚDĚLCE

Investice

- splácení sjednáme podle sezónnosti peněžních toků zemědělského podniku
- maximálně se přizpůsobíme podmínkám případně schválené investiční dotace

Zemědělská půda

- financujeme nákup i refinancování již nakoupené půdy až do 100 % kupní ceny
- splatnost až 20 let

Provozní potřeby

- poskytneme zdroje k pokrytí běžných provozních potřeb v průběhu sezóny
- zajistíme předfinancování dotací

Zajištění kurzového rizika u dotací pro zemědělce

Spořicí účty

- nabízíme několik variant spořicí účtů v CZK se zhodnocením až 1,85 % p. a.

Zemědělská technika

- financujeme 100 % kupní ceny včetně DPH
- splatnost až 8 let

Dotiční poradenství

- máme zkušené odborníky, kteří pomohou v oblasti dotací
- hledáme řešení přesně na míru podnikatelského záměru
- dlouhodobě a úspěšně spolupracujeme s PGRLF, naše produkty jsou kompatibilní s podmínkami fondu

Regionální bankéř pro financování v zemědělství
Ing. Martin Typl, e-mail: typl.martin@sberbankcz.cz, tel.: 731 467 137

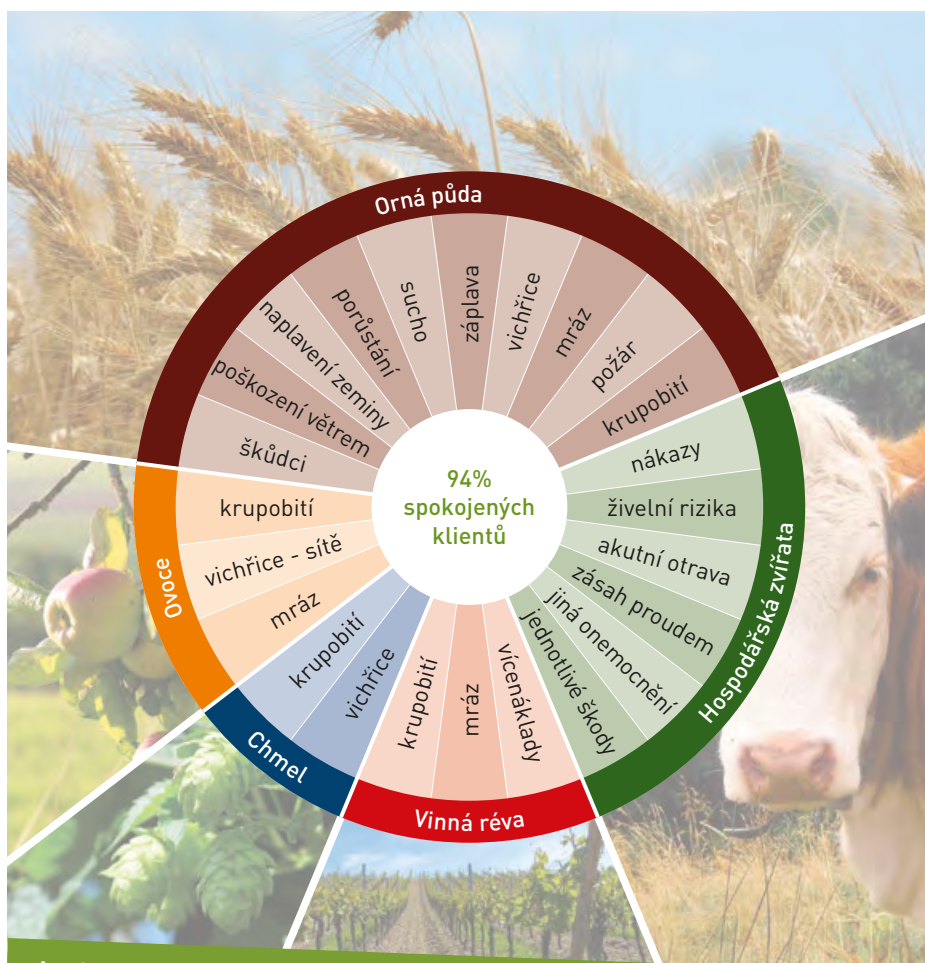
Agra představuje novinky

Pojišťovny se snaží co nejvíce vycházet vstříc požadavkům a přáním svých klientů a sledovat aktuální trendy v zemědělství. Ředitel Agra pojišťovny, Marek Bizoň, hodnotí současnou situaci na trhu.

Jste jediná pojišťovna, která se věnuje pouze zemědělskému pojištění, je to vaše konkurenční výhoda?

Být pouze specialistou je pro nás spíše výhodou, ale také závazkem. Naštěstí je pryč doba, kdy klienti trvali na pojištění všeho u jedné pojišťovny. Zde to byla v počátku naše velká nevýhoda. Postupem času, s výměnou vedení v podnicích, více

využívaným makléřským poradenstvím a celkově kladnějším pohledem na zemědělské pojištění, se situace obrátila k lepšímu. Výhodou je hlavně to, že se můžeme specializovat na určitý segment pojištění a zde pravidelně zlepšovat naše služby, například pravidelným vylepšováním nabízených produktů, zaváděním pojištění nových rizik či dokonalováním metodiky likvidace.

Indexové pojištění sucha – jedinečné v České republice

Pro případ sucha lze pojistit:

- pšenici ozimou, kukuřici, slunečnici
- **NOVĚ** sóju, žito ozimé, triticales ozimé, oves ozimý

www.agrapojistovna.cz

Agra pojišťovna *AP*
... a sklízíte jistotu

Která pojištění nebezpečí jsou pro zemědělce nejrizikovější?

Historicky je, a asi i nadále bude, nejrizikovější krupobití. Platí to jak pro možnou výši poškození plodiny, tak četnosti. Pokud vezmu v úvahu i další rizika, tak aktuálně nejvíce poptávané riziko je sucho, které je často mylně řazeno mezi nepojiřitelná rizika. Není tomu tak, sucho je pojiřitelné již několik let. Doposud to bylo pouze pro několik plodin (pšenice ozimá, kukuřice, slunečnice). Od nové sezóny rozšiřujeme toto pojištění i o další plodiny (sója, žito ozimé, triticales ozimé, oves ozimý).

Marek Bizoň, ředitel Agra pojišťovny

Je o toto pojištění zájem, vzhledem k počasí v posledních letech?

Ano a značný. Pokud budu konkrétnější, tak nejvíce o pojištění pšenice ozimé a kukuřice.

Přispívá k tomu jak jednoduchost likvidace, tak celkem zajímavé plnění v případě škody. Jak již z názvu produktu „Indexové pojištění sucha“ vyplývá, jedná se o likvidaci na základě dostupných meteorologických dat. Žádné prohlídky, žádné posuzování škod na poli.

Nově lze pojiřit pro případ sucha třeba i sóju. (Zdroj: Agra pojišťovna)

Dá se ve vámi nabízeném pojištění stále něco inovovat, vylepšovat?

Vždy je co vylepšovat a snažíme se o to průběžně každým rokem. Mimo již zmiňovaného pojištění sucha, zavádíme do naší nabídky pojištění jarního mrazu u řepky olejné jako výnosové škody. Dále pak například zlepšujeme systém plnění u pojištění vinné révy.

Co se klientů týká, zvýhodňujeme především ty, kteří jsou u nás pojištěni delší dobu. Klademe velký důraz na zpětnou vazbu od našich klientů, a proto jsme provedli i online dotazování. Výsledky nás velmi potěšily, protože 94 % klientů je s námi spokojeno a naprostá většina by nás doporučila svým kolegům a známým.

Pro snadnější komunikaci s klienty i partnery jsme v loňském roce spustili klientský portál, a i na jeho rozšíření se pracuje. V našem portálu klienti naleznou službu AgraSat, kde si mohou prohlédnout své pozemky na snímcích z družice za poslední rok. V neposlední řadě jsme použitím strojového podpisu zjednodušili i potvrzování úhrady pojistného pro účely dotace na pojistné. Posouváme se neustále kupředu a i do budoucna plánujeme další novinky.

Ing. Edita Křížová
Agra pojišťovna

Usnesení Komoditní rady mléko a hovězí maso s cílem snížit dopady rizik Coronaviru do sektoru chovu skotu a zpracování mléka

Živočišná výroba není automobilovým průmyslem, kde je možné zastavit výrobní linku, poslat lidi domů a „zhasnout“. Zejména v těchto dnech, kdy je s ohledem na snížení objemu mezinárodního obchodu a téměř zastavení provozu gastro zařízení potřeba zajistit plynulé zásobování obchodů, si je třeba uvědomit, že na klíčovém odvětví tuzemského zemědělství, produkci mléka, závisí nejen sektor jako takový, ale také obživa obyvatel. Zaměstnanci v této krizové době pracují s vypětím veškerých psychických i fyzických sil, zaměstnavatelé čelí zvyšujícím se nákladům, které jsou nutné z hlediska ochrany lidského zdraví. Společně pak čelí riziku bez většího povšimnutí či výraznějšího ocenění společnosti. Chovatelé kvitují a oceňují mimořádnou snahu Ministerstva zemědělství podpořit nejen produkci mléka v současné krizové situaci dalšími prostředky, nicméně v současné situaci je nutné konat rychle a udržet sektor „na nohou“. V případě, že se to nepodaří, dojde k dalšímu poklesu stavů mléčného skotu s negativním dopadem na půdní úrodnost a soběstačnost nejen v komoditě mléko. Řada chovatelů totiž provozuje další zemědělskou výrobu, jako je chov prasat, případně ovocnářství, zelinářství a pád cen mléka by se negativně podepsal i zde. Na spotřebitele v tuto chvíli apelujeme, aby maximálně i v zájmu svého zdraví preferovali české výrobky.

Pomozte nám zajistit budoucnost českého zemědělství, my zajistíme plynulé dodávky.

Aby bylo možné nadále zajistit plynulé dodávky v této náročné době, je třeba zejména:

1. Průběžně zajišťovat dostatek kvalitních ochranných pomůcek a dezinfekce pro nepřetržitě potravinářské a chovatelské provozy.
2. Zajistit metodiku postupu v případě uvalení karantény na nepřetržitě provozy živočišné výroby a potravinářství. Karanténou v těchto provozech nemůžeme vyřadit z činnosti nepřerušitelné, jako je např. dojení. V tomto případě, kdy je obsluha nenahraditelná, musí být připraveny výjimky (umožnění karantény přímo na pracovišti). Nelze z důvodu nákazy jednoho člověka zastavit při nedostatku pracovníků celou směnu.

3. Umožnit pokračování zaměstnávání zahraničních pracovníků, bez ohledu na délku jejich pracovního povolení. V některých provozech, důležitých pro obživu obyvatel, jsou nezastupitelní. Umožnit vstup zahraničním pracovníkům hned s tím, že absolvují karanténu v ČR pod dohledem a průběžně budou testováni. Po ukončení karantény a splnění všech zdravotních požadavků a opatření nastoupí do provozu jednotlivých podniků. Vzhledem na současnou kritickou situaci, kdy noví zaměstnanci nepřicházejí a velká část před nastolením nouzového stavu odešla, pracuje zemědělství momentálně s podstavem a není možné zabezpečit provoz bez 12 až 16hodinových pracovních směn, což je z dlouhodobého hlediska neúnosné.
4. V provozech zajišťujících nepřetržitý provoz pro obživu obyvatel v době karantény provádět jen skutečně nezbytné kontroly, ať z rezortu MZe, ale i z jiných rezortů. Tímto způsobem zabráníme případnému šíření viru a zároveň umožníme podnikům plynulý provoz.
5. Zajistit na hraničních přechodech přednostní odbavení pro potravinářské a zemědělské zboží a pro zásobování nezbytné pro chod zemědělství a potravinářství (krmiva, obaly, hnojiva, pesticidy). Za splnění stanovených podmínek zajistit vstup zahraničních servisních techniků potřebných pro nepřetržitý provoz zemědělství a potravinářství.
6. Případné akutní problémy s mléčnou surovinou, která z důvodu nouzové či karanténové situace nenajde uplatnění, je třeba řešit podporou zpracování a skladování sušeného mléka, másla a sýrů, nákupem těchto komodit do státních rezerv SSHR, podporou skladování přímo ve výrobních podnicích a eventuálně podporou exportu. Případný výkup do SSHR by měl probíhat za cenu, která odpovídá průměru za měsíce leden a únor. Je důležité, aby byl zachován trh mléka i finanční toky ve firmách, aby nedošlo k ohrožení jejich existence. Vzhledem k růstu cen vstupů v posledních letech a vlivem vývoje kurzu v posledních týdnech, které má velký dopad na ekonomiku

hospodaření zemědělských subjektů, nelze připustit výrazné snížení ceny mléka (průměrná nákladová cena v roce 2018 byla 9,02 Kč). Z tohoto důvodu je potřebné ihned navýšit podporu soběstačnosti schválenou Vládou ČR 26. 3. 2020 o další 2 mld. Kč, kde 1,4 mld. Kč by mělo být určeno na posílení podpory kvality mléka QCZ a 600 mil. Kč do investic potravinářů, aby zpracovatelé výrazně nesnížili nakupí cenu a nedošlo k výraznému zhoršení ekonomiky zemědělských podniků vyrábějících mléko.

Návrh aktuálních finančních podpor pro zemědělství a potravinářství, které zajišťuje nepřetržitou produkci potravin pro obživu obyvatel.

V těchto provozech, které se nemohou zavřít, a v době trvání karantény v ČR zabezpečují se zvýšenými náklady a s vypětím všech fyzických a psychických sil provoz, je nutné zajistit, jako okamžitou pomoc, následující:

1. Zavedení tzv. Kurzarbeit pro zaměstnance, u kterých dochází z důvodu vyplývajících z nedostatku pracovní síly k přesčasové práci, kdy by stát přispíval na mzdy zaměstnancům, jejichž pracovní místa momentálně pro zaměst-

navatele představují s ohledem na krizovou situaci zvýšené náklady (přesčasový příplatek, rizikový příplatek, izolace směň, zajištění ochranných prostředků, zvýšená dezinfekce pracoviště atd.) Kompenzovat je nutné hlavně zvýšené náklady na přesčasy.

2. Nezapočtení provozních podpor SZIF do základu pro výpočet daně z příjmu, a to včetně roku 2019. (V současné době je fakticky uplatňováno dvojitě zdanění).
3. Zkrátit dobu pro vrácení peněz z titulu vratky DPH, zelené nafty aj.
4. Urychleně schválit novelu zákona č. 110/1997 Sb. o potravinách a tabákových výrobcích, s tím, že bude stanoveno minimální procento podílu domácích českých potravin ve všech maloobchodních prodejnách bez výjimky, přičemž minimální podíl 55 % bude v roce 2021 a následně se bude každým rokem podíl domácích českých potravin zvyšovat nejméně o 5 % z důvodu posílení soběstačnosti v potravinách.
5. Z důvodu naplnění záměru Vlády ČR zvýšit soběstačnost v potravinách je třeba legislativně zabránit prodeji domácích českých potravin za podnákladové a podnákupní ceny novelou zákona o významné tržní síle.
6. Upravit podmínky dohod pro provedení práce – navýšení max. možného počtu hodin. Dočasně neuplatňovat systém omezeného počtu přesčasových hodin.

7. Vyplatit co nejdříve zálohu podpor SAPS v roce 2020 a s maximální alokací využít notifikované tituly národních podpor ŽV (především QCZ, a to včetně realizace studie trhu v rámci QCZ prostřednictvím ČMSCH, a. s.), důležité bude také urychlení jejich výplat. V rámci národních podpor welfare na KBTPM (dotační tituly 20.D.) alokovat dostatek finančních prostředků na pokrytí žádostí na všechna vyhlášená opatření, včetně čtyř letos nově vyhlášených podopatření.
8. V nově finančně posíleném Programu rozvoje venkova je třeba nejdříve posílit sektory s nejnižší soběstačností a zároveň doplnit o program QCZ 1,4 mld. Kč a program 13.D. o 600 mil. Kč investování v potravinářském sektoru. Při stanovování kritérií použít další podmínky, které zajišťují návratnost investice (dosažení určitých užitkových resp. reprodukčních parametrů apod.). Prostředky je třeba směřovat tam, kde přinesou podnikům ekonomický profit, a tím i zpětně finance do státního rozpočtu.
9. Využít možnosti notifikace pojištění z PGRLF na maximálně schválené rozpětí a podporu rozšířit i na velké podniky, které rozhodující mírou zajišťují výrobu potravin a současnou míru soběstačnosti.

V Praze dne 31. března 2020

Ing. Zdeněk Jandajsek, CSc., prezident AK ČR
Ing. Leoš Říha, předseda KR

www.klas-nekor.cz

e-mail: klas@klas-nekor.cz

NABÍDKA KVALITNÍCH OSIV TRAVNÍCH SMĚSÍ A EKONOMICKY ZAJÍMAVÉ PĚSTOVÁNÍ TRAV A JETELŮ NA SEMENO

TRÁVNÍKOVÉ: parkové, hřišťové, rekreační, zátěžové regenerační

PÍCNINÁŘSKÉ: pastevní, luční, jetelotravní

INFORMACE PRO OBJEDNÁVKY:

e-mail: klas@klas-nekor.cz; tel.: 702 120 274, 465 676 453, 720 235 877, 465 676 445

DOPRAVA:

na dobírku a pro odběr nad 500 kg v rámci ČR zdarma

UPŘEDNOSTŇUJEME OBJEDNÁVKY POUZE TELEFONICKY NEBO ELEKTRONICKY. VÝDEJ ZBOŽÍ V PRACOVNÍ DNY OD 7.30–15.30 HOD.

Vyšší efektivita příjmu dusíku z močoviny s inhibítorem ureázy (UREAstabil, StabilureN30)

Inhibitory ureázy – účinnost a použití

Močovina je velmi vhodnou formou dusíku pro rostliny i pro půdu. Je **přímo využitelná rostlinami i mikroorganismy**. Pro zachování jejích nesporných předností a maximalizaci efektu slouží inhibitory ureázy. Močovina s inhibítorem ureázy dosahuje z dlouhodobého hlediska vyšší efektivitu příjmu dusíku z aplikovaného hnojiva než LAV.

Cíl použití

Inhibitor ureázy blokuje přeměnu močoviny a tvorbu amonné formy dusíku (NH_4^+) a tím:

1. omezuje riziko ztrát dusíku únikem amoniaku
2. zvyšuje využití dusíku rostlinami jeho zlepšeným vstupem do kořenové zóny

Funkce formulačního systému

Formulační systém zajišťuje optimální funkčnost účinné látky při maximálním komfortu obsluhy a minimálních dopadech na životní prostředí. Společnost **AGRA GROUP** vyvinula vlastní patentovaný systém rozpouštědel a aditiv, který naplňuje předpoklady stabilní účinnosti i při velmi proměnlivých povětrnostních a aplikačních podmínkách.

Druhy inhibitorů ureázy

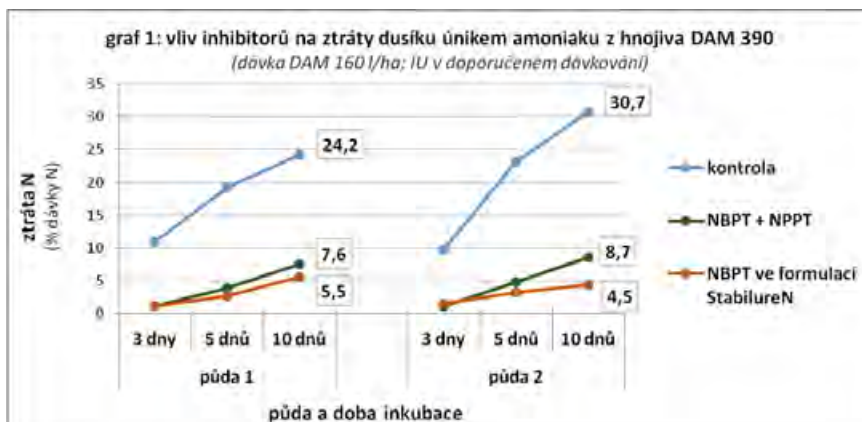
Pro inhibici ureázy jsou legislativou EU povoleny tři účinné látky – NBPT, NPPT a 2-NPT. Celosvětově je nejvíce používáno NBPT, které se osvědčilo v nejširším rozsahu půdních podmínek i při proměnlivosti struktury enzymu ureáza. **Látky NBPT a NPPT mají stejnou funkční skupinu, liší se pouze počtem uhlíků v postranním řetězci.**

Společnost **AGRA GROUP** se ve spolupráci s renomovanými institucemi dlouhodobě zabývá výzkumem jednotlivých druhů inhibitorů ureázy, účinností inhibice a efektivitou použitých dusíků. Má k dispozici řadu výsledků včetně pokusů s izotopově značeným dusíkem, které jsou naprosto ojedinělé.

Omezení ztrát únikem amoniaku

Součástí výzkumných aktivit společnosti AGRA GROUP je i sledování ztrát únikem amoniaku po aplikaci hnojiv. Základním parametrem těchto pokusů je dosažení podmínek, které odpovídají praktickému zemědělství. Výsledky pokusů, kde aplikační podmínky neodpovídají praxi, nevytvářejí o efektu použití v reálných podmínkách.

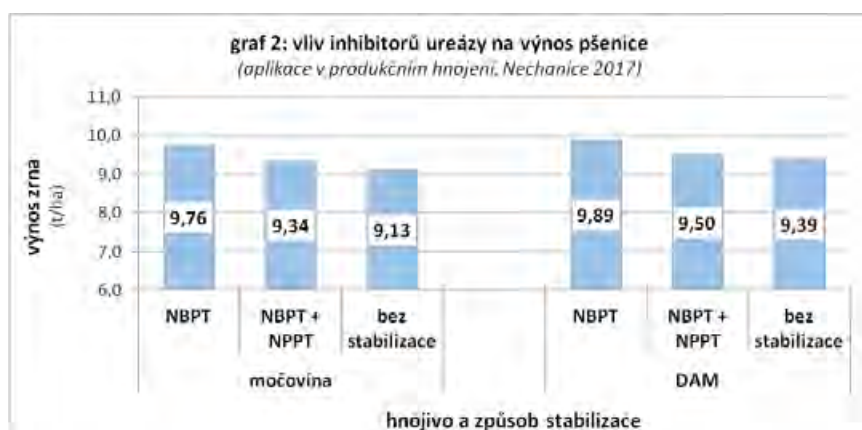
Následující graf ukazuje např. výsledek jednoho z řady pokusů, který porovnával dvě kategorie inhibitorů ureázy, vymezené legislativou EU – NBPT a směs NBPT + NPPT (3:1). Podmínky odpovídaly aplikaci asi 160 l DAM/ha, což je zcela běžná dávka. Pro inhibici ureázy byly použity přípravky v originálních formulacích a doporučeném dávkování. Výsledky pokusu ukazuje graf 1. Oba typy inhibitoru se ukázaly jako velmi účinné, **NBPT ve formulaci Stabi-**

lureN udrželo po delší dobu aktivitu ureázy na nižší úrovni, než kombinace NBPT + NPPT.

NBPT ve formulaci StabilureN snižuje ztráty dusíku ve srovnání s nestabilizovaným hnojivem DAM o 77–85 %, kombinace NBPT + NPPT o 69 až 72 %.

Další pokus byl zaměřen na ověření vlivu na výnos pšenice ozimé. Porovnávana byla granulovaná močovina a hnojivo DAM bez stabilizace proti stabilizaci v doporučené dávce NBPT (UREAstabil, příp. StabilureN), či kombinaci látek NBPT + NPPT. Výsledek je uveden v grafu 2. Aplikace byla provedena v produkční dávce na jaře na úrovni 92 kg N/ha u močoviny a 78 kg N/ha u DAM (200 l/ha). Nejlepšího výsledku opět dosáhla hnojiva stabilizovaná NBPT pomocí přípravku StabilureN.

Závěr

Legislativou vymezené inhibitory ureázy vykazují vysokou účinnost při blokadě ureáz. NBPT je dlouhodobě a celosvětově prověřená látka s nejširším uplatněním. Při dodržení doporučeného dávkování se to potvrzuje i v provedených pokusech, kde **NBPT vykazuje zpravidla vyšší vytrvalost účinku než kombinace NBPT a NPPT.**

Ing. Jaroslav Mráz
Agra Group, a. s.

Zmírňování negativních dopadů provozu zemědělských BPS

Zemědělské BPS

Pro mnohé zemědělce se BPS stala pravidelným a často i hlavním zdrojem příjmů. Tvoří pevný pilíř garantovaného příjmu stále většího počtu zemědělských podniků. Na rozdíl od konvenční rostlinné a živočišné výroby je jejich ekonomika vystavena menším výkyvům. Největší podíl mají zemědělské BPS, kde vstupní surovinou je kukuřičná siláž (v ČR až 70 %).

Pěstování kukuřice ve velkém

Kukuřice je nejrozšířenější vstupní energetická pro BPS, ale je i základní surovinou pro chov řady hospodářských zvířat. Proto rychlý nárůst počtu zemědělských BPS a požadavků na zajištění kvalitní vstupní suroviny zapříčinil prudký nárůst pěstování kukuřice.

Eroze půdy

ČR patří mezi země s největšími půdními bloky v Evropě. Plochy oseté kukuřicí patří k nejohroženějším. Podle stupně ochrany před vodní erozí patří mezi plodiny nezabezpečující dostatečnou protierozní ochranu půdy, tzv. širokořádkové plodiny. Při jejím pěstování je třeba dodržovat řadu agrotechnických opatření, která se postupem let

zprůšňují. To vede k úbytku ploch vhodných pro pěstování kukuřice a potřeba intenzifikace.

Využití digestátu

Při provozování BPS vzniká odpad – digestát. Jeho množství je úměrné množství vstupní organické hmoty (kukuřice). Digestát je sice zdrojem dusíku, sám o sobě je ale chudý na obsah kvalitní (labilní) organické hmoty, která slouží při aplikaci do půdy jako zdroj energie půdním mikroorganismům. Při dobře fungující BPS je výstupní hmota velmi stabilní a hůře využitelná pro rostliny. Obecně platí, že **čím hůře BPS pracuje, tím více organické hmoty zůstává v digestátu, a tím máme lepší hnojivo. To však v praxi není žádnou**

Dopad intenzivního pěstování

Z ekonomického hlediska je nejlepší pěstování kukuřice v blízkosti BPS. Nevýhodou je pak častý a opakovaný vstup techniky na pozemky a z toho plynoucí utužení půdy. K vyvážení digestátu na pole navíc slouží nejtěžší technika, která v kombinaci s intenzivní aplikací v nejbližším okolí BPS dokáže za několik let významně ovlivnit strukturu půdy. Na těchto plochách opakovaně zatěžovaných vyváženým digestátem bylo podle poměru C:N zjištěno, že po aplikaci dochází ke zvýšení obsahu dusíku, ale snížení obsahu využitelného uhlíku. Tím dochází k pomalejšímu rozkladu organické hmoty, a ta je mikrobiologicky

hůře využitelná. Již po jedné aplikaci se snižuje vodostálost půdních agregátů. K nízkým hodnotám se v testech dostala již po 2 aplikacích. Již po první aplikaci digestátu se snižuje pórovitost a zhoršuje strukturotvornost půdy.

Opatření snižující negativní dopady provozu BPS

Zemědělské půdy ročně ztrácejí okolo 470 kg C/ha, což je více než 800 kg humusu na hektar. Zvýšení obsahu humusu v půdě zajistíme střídáním plodin, uplatněním změn v agrotechnice, hnojením půd organickými a organicko-minerálními hnojivy nebo přímým dodáním uhlíku a humusotvorných látek přímo do půdy. Uhlík je základním zdrojem energie (palivem) pro půdní mikroorganismy. Je stavební látkou pro tvorbu buněčných stěn a základním prvkem života.

Jednou z těchto látek je půdní zlepšovač uhlíkového typu **HUMAC® Agro**. Je to přírodní organická látka s vysokým obsahem aktivních huminových kyselin (+62 %) a organického uhlíku (+58 %). Vysokým obsahem uhlíku zvyšuje poměr C:N v půdě, a tím pozitivně působí na mineralizaci a imobilizaci dusíku v půdě. Přispívá tak k efektivnějšímu využití živin z půdy a lepším pěstebním výsledkům. Současně zlepšuje půdní strukturu a zlepšuje vodozadržnost půdy, což je důležité zejména v současném, suchém období.

Ing. Jiří Teren
Envi Produkt, s. r. o.
www.enviprodukt.cz

Přírodní stimulátor úrodnosti půdy uhlíkového typu

Vysoký obsah
přírodních huminových
kyselin
min. 62%

KVALITNÍ PŮDA = VYŠŠÍ VÝNOS A ZISK

dlouhodobě zvyšuje úrodnost půdy
zlepšuje půdní strukturu a hospodaření s vodou
doplňuje organickou hmotu do půdy
zabezpečuje efektivnější využití dusíkatých hnojiv

www.enviprodukt.cz

Produkce zemědělského odvětví na 1 ha obhospodařované zemědělské půdy podle krajů v letech 2016–2018

ČSÚ nedávno zveřejnil Statistickou ročenku. Výsledky šetření ukazují, že Pardubický kraj ve sledovaném období dosahoval velmi dobrých výsledků (viz graf).

Zeptali jsme se radního **Ing. Václava Kroutila** (zodpovědného za zemědělství a venkov) na jeho názor:

Co si myslíte, že je důvodem, proč se Pardubický kraj opakovaně umístil jako kraj s vysokým počtem produkce na 1 ha?

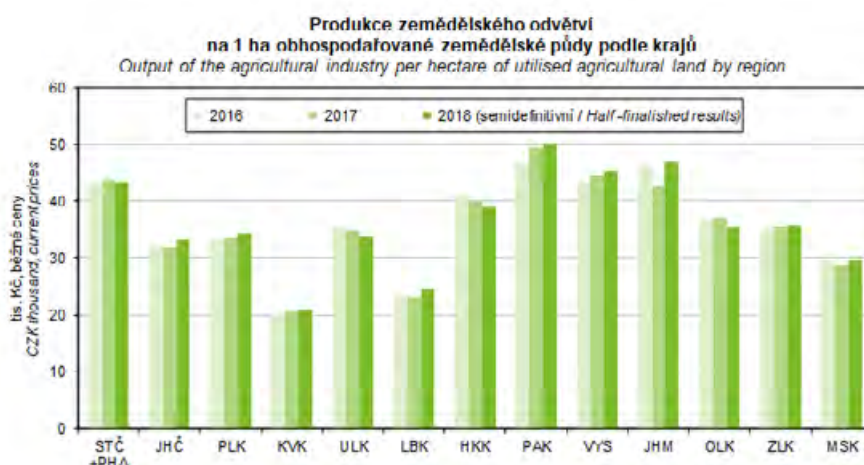
Těch aspektů může být více, ale osobně si myslím, že jde zejména o tyto důvody:

- 1) Vyšší stupeň zpracování – tedy přidané hodnoty výrobků.
- 2) Stále patříme mezi kraje, kterým se podařilo udržet produkci v živočišné výrobě.
- 3) Využití inovativních postupů.
- 4) Nesmíme zapomínat, že se u nás produkuje také významná část genetického materiálu pro rostlinnou i živočišnou výrobu.

Rád bych ale také upozornil, že vyšší produkce za 1 ha ale ještě nemusí znamenat zisk.

V neposlední řadě musím našim zemědělcům poděkovat za tuto nesnadnou a hlavně nikdy nekončící práci. Podpořme jejich snahu kupováním českých potravin. Bez ohledu na to, jaká je či není krize.

Zdroj: ČSÚ – Statistická ročenka Pardubického kraje za rok 2019

AGRALL
zemědělská technika

agricol
POLIČKA

CA
Comagrin

DLF
SEEDS & SCIENCE

GENERALI
ČESKÁ POJIŠŤOVNA

KLAS Nekoř a.s.

PIONEER

R
RENOMIA
AGRO

VVS

Mezinárodní rok zdraví rostlin je výzva pro udržitelné zemědělství

Mají rostliny, které se provinily jen tím, že se pěstují pro lidskou výživu, také své právo na zdraví? Když vidím situaci, která se v posledních letech v EU děje okolo zákazů prostředků na ochranu rostlin (POR), tak si nejsem jistý. Pokládám za pochopitelné, že s vývojem lidstva potřebujeme vývoj nových léků pro rostliny, které nás živí.

Tento vývoj potřebujeme tím spíš, že změny klimatu vedou k novým, složitým situacím ve vývoji chorob, škůdců a plevelů. V posledních stoletích byla Evropa lídrem pokroku v řadě odvětví, včetně zemědělství. Nyní se zdá, že nastává situace, kdy je pro EU typické ideologicky nadřazovat ekologii všemu. **Ochrana přírody a životního prostředí vůbec by v moderním světě měla být nikoliv samostatným oborem zaslepeně diktujícím všem všechno, ale měla by být logickou součástí vývoje všech oborů, nikoliv však jejich brzdou.**

EU zakazuje POR, ale třeba i GMO, bez zodpovědných posouzení, co toto přinese za dopady. Nikdo neřeší praktické situace, jak postupovat, když pro jeden problém ochrany zdraví rostlin máme jednu či žádnou povolenou účinnou látku jako použitelný lék. S oteplením mohou přijít invaze škůdců, se kterými si pak u základních plodin nemusíme dokázat poradit. A to, že se budeme potom těmito přemnoženými škůdci živit, mi přijde jako poněkud absurdní řešení.

Dovolím si připomenout, že člověk není hmyzožravec jako třeba netopýr. V posledních letech se mimo jiné právě netopýr často udává jako přenašeč řady nových chorob na člověka.

Je zjevné, že neuživíme lidstvo při současné velikosti populace, ani bez moderní ochrany rostlin, včetně té chemické, a ani bez pokroků v genetice a výživě rostlin. Doufám, že si evropští ekologové uvědomují, že když u nás díky nesmyslným zákazům zničíme potravinovou soběstačnost obyvatel EU, pak uhlíková stopa, způsobená dovozy potravin z jiných kontinentů, kde tyto zákazy nemají, bude ve finále daleko větším zlem pro celou planetu.

Jako členové EU nemůžeme rezignovat na vývoj moderních technologií při pěstování rostlin, včetně genetiky a chemie, ale zároveň bychom měli mít stejné požadavky, které máme na naše producenty potravin i po dovozcích potravin do EU.

Kauza hraboš ukázala zaslepenou netoleranci, kdy se zdá, že ochrana živočichů je pro některé organizace nad zdravím našich spoluobčanů.

Z praktického minoritního problému se stala vděčná mediální kauza, která ukázala míru netolerance k názoru druhého a neschopnost hledat zavčas kompromisní řešení. Výsledkem jsou škody zemědělců ve výši miliard korun. Zemědělec za toto vše zaplatí, ve formě ztrát na svých polích, a přitom je navíc často za své daně v médiích prezentován jako vyvrhel, a to jen proto, že chce normálně, jako tomu bylo v minulosti, zavčas hubit škůdce. To mu bohužel umožněno nebylo. Vzhledem k tomu, že bylo v zimě teplo a sucho, tak kalamita pokračovala a rozšiřovala se. Zemědělec dostával rady typu: berličky pro dravce (je prokázáno, že na kalamitní výskyt nestačí), hluboká orba. Na vojtěškových, jetelových a travních porostech, kde jsou škody nejvyšší – je porost 2–3 roky a plní často protierozní funkci, tam orba ztrácí smysl nebo tam prostě není možná. Krásně a smutně zároveň se na těchto radách ukazuje, jak všichni, co zemědělcům radí, o tom zemědělství tak zoufale málo vědí. Je smutné, že právě tito dostávají v médiích prostor a často nesmyslně silný hlas. Díky vývoji počasí a těm, kteří neumožnili zemědělcům včas efektivně zasáhnout proti hrabošům, jsme se dostali do fáze, kdy už hrozí reálné nebezpečí, nejen zemědělským plodinám, ale i všem obyvatelům. Z hraboše je na člověka přenosných až 30 chorob. Mnohé choroby nejsou příliš prozkoumané, mnohé jsou vážné a těžce léčitelné, jako např. hantavirózy, které mohou skončit závažným poškozením ledvin, vedoucím až k dialýze. Udává se vědecky prokázaná přímá souvislost mezi nárůstem počtu hrabošů a nárůstem klíšťové encefalidity v lidské populaci! Nakonec z historie víme, že pro lidstvo byl téměř fatální mor přenášený blechami na krysách a potkanech. **Stavění práva škůdce nad práva hospodáře bylo možná nezalostí lidí vynucené v 16. století, je ale absurdní, neodborné, nesmyslné a sebedestruktivní ve 21. století!**

Nám všem nevádí rozvoj chemie ve farmaceutickém průmyslu a v medicíně, ale u péče o zdraví rostlin nám to přijde nepatřičné. U některých hospodářských plodin je to asi tak, jako kdybyste přišli k lékaři se zápallem plic a on vám

řekl: „Ano, máme na Vaši chorobu antibiotika, ale pro Vás nejsou povoleny a navíc Vy žijete v pásmu hygienické ochrany vod, tak je vůbec nesmíte použít. Musíte to vyležet anebo máte smůlu.“ Takhle, my agronomové, musíme říkat svým rostlinám: „Víme, jsou možnosti, jak vás uzdravit, ale máte smůlu, pro vás to není už dnes povolené a my bychom byli finančně postiženi, kdybychom vám pomohli.“ Takže zemědělci budou pěstovat čím dál víc obilovin, kde je přípravek na ochranu rostlin stále ještě relativně dostatek. Přitom u obilí už teď nevíme, kam ho vyvézt, protože naši živočišnou výrobu dotlačně vytlačují a likvidují staré země EU. A smůlu bude mít i pestrá krajina, kde bude méně nejen cukrovky, brambor, množitelských porostů, ale i olejnin, ovoce, zeleniny, chmele a vinné révy.

Neudržitelným stavem v POR v posledních letech si připravujeme půdu pro neudržitelné zemědělství. Je potřeba se proto zavčas zamyslet, jaké dopady ony zákazy přinášejí a hledat alternativní moderní řešení pro všechny plodiny.

V první fázi u nedomyšlených zákazů přípravků na ochranu rostlin jde jako u přemnožení hrabošů o peníze zemědělců, ale když to necháme dospět do extrému, může jít o zdraví a obživu obyvatel. **Zdraví rostlin pro produkci potravin a pro lidskou obživu souvisí s lidským zdravím více, než si myslíme, a to nejen v mezinárodním roce zdraví rostlin.**

Ing. Leoš Říha

viceprezident AK ČR a předseda RAK PA

Poznámka

Hantaviróza – nemoc přenášená drobnými hlodavci. Stačí, když člověk vdechne vř, který může být v moči nebo trusu zvířete. Nákaza je tak možná nejen v přírodě, ale i v domácnosti, když člověk např. zametá tam, kde se pohyboval nakažený hlodavec. Na hantavirózu zatím neexistuje žádný lék.

Zdroj: ČT 24

SÓJA

- RANÁ ODRŮDA TYPU "00"
- GMO FREE SE SVĚTLÝM PUPKEM
- VÝNOSY V ÚKZÚZ AŽ 121 %

ANTONIA MARQUISE

- VELMI RANÁ ODRŮDA TYPU "000"
- RYCHLÝ POČÁTEČNÍ RŮST (8,4 BODU)
- VYSOKÝ VÝNOSOVÝ POTENCIÁL

Osivo máme právě vyrobené
a certifikované. Dodáváno bude již
inokulované Nitrazonem humi.

Stupice 24, 250 84 Sibřina
e-mail: selgen@selgen.cz • www.selgen.cz
tel.: 702 251 092

selgen®

Kontrolujte a plánujte
hranice svých pozemků
snadno pomocí
příruční GPS

EOS Arrow 100

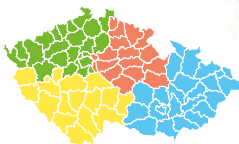
- lehký přístroj do kapsy
- jako displej využijte svůj mobil
nebo tablet
- jednoduchý software v češtině
- vysoká přesnost
- samostatná anténa

A POZOR: čepice s kapsou
na anténu pro usnadnění vašich
zaměřovacích pochůzek

Uživatelé při nákupu zaškolíme.

Kontakty:

- Jan Bradáč
tel.: 601 089 405
- Radek Svoboda
tel.: 724 531 213
- Václav Jirka
tel.: 724 717 781
- Aleš Otáhal
tel.: 607 942 057

Přinášíme přesné
zemědělství. Víme jak!
www.Leadingfarmers.cz

KVALITA • INOVACE • SOFISTIKOVANÁ ŘEŠENÍ

LEADING FARMERS

AKTICALC
pro neefektivnější vápnění

**GRANULOVANÝ KŘÍDOVÝ
VÁPENEC** s obsahem 98 % CaCO₃

PŘÍNOSY

- A** Rychlé a precizní zvýšení pH půdy.
- A** Časová flexibilita - aplikace vlastní technikou i do vzešlého porostu.
- A** 100% reaktivita.

BIOAKTIV/CZ
+420 773 837 402
www.bioaktiv.cz

ZEMĚDĚLSKÉ POJIŠTĚNÍ
POJIŠTĚNÍ PLODIN

Známe jednodušší řešení, jak zachránit vaši úrodu

Pojištění plodin s nejširší pojistnou ochranou na trhu

- pojištění všech druhů pěstovaných plodin a trvalých kultur
- kvalitní a rychlá likvidace škod

241 114 114
www.generaliceska.cz

GENERALI
ČESKÁ POJIŠŤOVNA

Partner Agrární komory ČR a Zemědělského svazu ČR

Lidé, myslíte

Smutný pohled z okna do pošmorného „zimního“ rána. Další rok začal před několika týdny a jsme zase o krok blíže těm svým spotřebitelským, tolik vysněným, cílům. Vše je tak blízko, vše si můžeme pomocí internetu ohmatat v pohodlí svého pokoje, nebo v důležitém prostředí své pracovny, či kanceláře.

Globalizovaný svět nám plně otevřel svoji virtuální „vládnou“ náruč a my jako stádo do ní běžíme. Šťastně a dobrovolně se účastníme všech těch zhovadilostí, které jsou nám pomoci všudypřítomné reklamy a politické propagandy předkládány. **Ani to nevnímáme a stali jsme se součástí globální hry, tedy kšeftu o všechno.**

Vládnoucí garnitura se snaží po celém světě ovládnout ty svoje ovečky, co mají pošetilou představu, že při volbách změní chod světa. Všemocní používají při těch svých mocenských hrátkách nejrůznější techniky. Do jejich repertoáru patří diktát nebo podlézáni masám, tedy striktní příkazy nebo mnohomluvné sliby.

Přírodní zákony nepodléhají vůli mocných tohoto světa. Tito mocní, nemocní touhou po moci, jsou přírodě a jejím zákonům lhostejní. Ve své velikosti jaksí zapomněli, že jsou rovněž nevydělitelnou součástí té přírody, kterou chápou ve svých fantaziích jako VÝZVU. Marně se snaží pochopit, proč stále nějaký důležitý hrdina hledá výzvy a nebo se chce někam posunout. Tyhle fráze snad nepovídají o nezměrné pýše dotyčného individua víc než o jeho soudnosti. O moudrosti v jejich případě mluvit nelze.

Mužně hojně potetovaní gladiátoři a gladiátorky v pletivové kleci se navzájem snaží vyrazit si mozek z lebky, nebo alespoň zlomit žebra, případně čelist toho druhého a fascinovaně řvoucí dav na to zírá a platí nesmyslné sumy za nůdheru, co je mu předhazována ke konzumu.

CHLÉB A HRY – to už tu, myslím, kdysi bylo a skončilo to pádem jakéhosi impéria – tuším, že tomu říkali IMPERIUM ROMANUM nebo Basileia tōn Rhōmaiōn. Všechna pýcha a okázalost se jen v trosky obrátila a jelo se dál a tvořily se jiné dějiny a vznikala jiná impéria a tak pořád dokola. To všechno mělo jen jednu docela malou kvantitativní odchylku proti NAŠÍ VELKOLEPÉ DOBĚ – oni totiž nespotebovávali tolik energie, kolik jí potřebuje lidstvo ke svému úžasnému spotřebitelskému rozmachu dnes.

Naši současnou světovou civilizaci při troše fantazie můžeme chápat jako jeden globální organismus, který má, jako každá živá hmota, své metabolické pochody, tedy příjem a výdej. Obojí nutné pro existenci každého živého tvora. V tomto chápání naší civilizace je příjem (potravinou) energie a výdejem (konečným produktem metabolismu) jsou skleníkové plyny.

Čím větší je onen organismus a divočejší je jeho pohyb, tím více energie spotřebovává. Světová populace obdivuhodně narůstá do přímo oblundných rozměrů. Samozřejmě s tímto růstem

se zvětšují i sociální potřeby lidstva, které s sebou nesou mezi jiným i značný tlak na všechny přírodní zdroje. Pro tuto hrubou úvahu nemá smysl brát v potaz existující regionální disproporce na obou stranách naznačeného vztahu.

Podle analýzy citované ve vědeckém časopisu New Scientist se na Zemi za stávající situace bez problémů uживí cca 3,4 mld. lidí, tj. populace odpovídající roku 1966. Tato velikost populace by se neměla dostat do kolize s bezpečnostními limity pro udržitelný rozvoj. V dnešní době jsou ale tyto limity samozřejmě překročeny.

Růst světové populace (tedy globálního organismu) dokumentují následující čísla. Počty lidí jsou uvedeny v miliardách. (webové stránky Population.City). Viz tab. 1.

Rok 1960 je zvolen jako základ pro vyjádření dynamiky růstu populace na jednotlivých kontinentech. Nejrychleji roste počet obyvatel Afriky (4,66 krát proti roku 1960). Naproti tomu Evropa má nejmenší nárůst (pouze 1,23 krát proti roku 1960).

S tím, jak roste světová populace (tzn. globální organismus), neustále narůstá a urychluje se její všesměrný pohyb (říká se tomu vznešeně pokrok) a v důsledku toho roste HDP coby ukazatel uspokojení všech potřeb, ať již nutných a naprosto oprávněných, tak i těch zbytečných. Stačí si jen vzpomenout na všudypřítomné otravné reklamy vnucující kdekomu kdecu, bez čeho se nelze obejít a pokud to člověk zrovna nemá, je absolutně společensky vyřízený. Zbrojaři mají rovněž v těchto věcech to pověstné máslo na hlavě. Onen nutný pokrok se totiž ani vraždění nevyhýbá.

Čísla v tab. 2 ukazují vývoj světového HDP (hrubý domácí produkt) v bilionech USD. Proti výchozímu roku 1960 celosvětový HDP vzrostl téměř 63krát, v Číně 227krát, Japonsku 113krát, ve státech EU celkem 52krát. Na USA z pohledu jednoho státu připadá dlouhodobě největší podíl z celosvětového HDP, a to 40 % v roce 1960 a zatím konečný podíl 24 % za rok 2018.

Tabulka č. 1

	1900		1945		1960		2000		2019	
	květen	%	květen	%	květen	%	květen	%	květen	%
Svět	1,160	55	2,408	80	3,018	100	6,127	203	7,720	256
Afrika	0,133	47	0,218	76	0,285	100	0,814	285	1,328	466
Asie	0,947	56	1,332	79	1,686	100	3,713	220	4,569	271
Evropa	0,408	67	0,530	87	0,606	100	0,726	120	0,743	123
Severní Amerika	0,082	40	0,162	79	0,204	100	0,317	155	0,371	182
Lat. Amerika, Karibik	0,074	33	0,155	70	0,221	100	0,526	238	0,667	302
Oceánie	0,006	37	0,011	69	0,016	100	0,031	194	0,042	262

Tabulka č. 2

	1960			2000			2018		
	HDP	% růstu	% podílu	HDP	% růstu	% podílu	HDP	% růstu	% podílu
svět	1,373	100	100	33,588	2446	100	85,910	6275	100
USA	0,543	100	40	10,252	1888	30	20,544	3783	24
Čína	0,060	100	4	1,211	2018	4	13,608	22680	16
Japonsko	0,044	100	3	4,888	11109	14	4,971	11298	6
EU	0,364	100	27	8,916	2449	27	18,768	5156	22
zbytek světa	0,620	100	26	8,321	2299	25	28,019	7740	32

Celosvětová spotřeba energie neustále roste. V roce 1990 byla cca 7 950 Mtoe, v roce 2018 již vzrostla na 13 865 Mtoe, tj. na cca 174 % proti roku 1990 [Mtoe – jednotka užívaná v energetice, znamená milion tun ropného ekvivalentu = množství energie uvolněné spálením 1 mil. tun ropy = 41,868 PJ (petajoule), tj. $41,868 \times 10^{15}$ J]. Na celosvětové spotřebě se energie z ropy podílí 34 %, na uhlí připadá 27 %, na zemní plyn 24 %, vodní 7 %, jaderná 4 % a na obnovitelné zdroje připadají rovněž 4 %. Z těchto čísel je patrné, že světová energetická spotřeba je z 85 % uhlíkové-ho původu. Největší podíl na spotřebě mají země Asie a Austrálie 43 %, Severní Amerika 20 %, Evropa 15 % (samotná EU cca 12 %).

Na přelomu 19. a 20. století spotřeboval jeden člověk v průměru 300 000 kJ (kilojoule) denně. Na začátku 21. století spotřeboval obyvatel vyspělých zemí cca 1 000 000 kJ denně. Křivka spotřeby energie v zásadě kopíruje křivku hospodářského vývoje. (P. Musil, 2009)

Globální spotřeba energie podle světových regionů (zdroj IEA 2016):

Čína	22,40 %
Spojené státy americké	16,20 %
Asie (bez Číny)	12,70 %
Evropská unie	11,40 %
Afrika	5,60 %
Blízký východ	5,30 %
Rusko	5,20 %
zbytek světa	21,20 %

Mezinárodní energetická agentura (IEA) spočítala, že v roce 2013 bylo na naší planetě spáleno 7,876 miliard tun uhlí a při tomto procesu uniklo do ovzduší 14,8 gigatun emisí oxidu uhličitého.

Na rostoucí celosvětovou produkci (HDP) je třeba vynakládat stále více energie všeho druhu.

Výsledkem této přeměny je urychlující se nárůst konečného produktu, tedy mezi jiným skleníkových plynů, především pak CO₂.

Koncentrace atmosférického CO₂ za posledních 69 let, tj. od roku 1950, dramaticky narostla z původních 310 ppm na současných 415 ppm, což je doposud nejvyšší naměřená hodnota. Je dobré si uvědomit, že posledních cca 800 000 let koncentrace CO₂ celkem v 8 cyklech kolísala mezi hodnotami 170–300 ppm, a to až do nástupu doby industriální, tedy do přelomového roku 1765, kdy byl Jamesem Watterem vynalezen parní stroj. Přibližně od toho roku po dobu 185 let až do roku 1950 stoupala koncentrace CO₂ pomalu, tj. v průměru o 2,1 ppm za dekádu na již zmíněných 310 ppm. Potom existuje jen strmý nárůst mezi lety 1950–1999 o 11,8 ppm za dekádu a v letech 2000–2019 ještě další dekádní urychlení na 21,7 ppm. [Jednotka ppm (pars per milion – tj. počet částic v milionu) – příklad: 400 ppm = 400 molekul CO₂ v 1 000 000 molekul vzduchu. To odpovídá koncentraci 0,4 %, nebo 0,04 %]

Pro bližší ilustraci problému lze uvést vývoj emisí CO₂ od největších světových producentů (GLOBAL CARBON ATLAS 2018).

Tabulka č. 3 – Produkce CO₂ v letech 1960–2018 (mil. tun)

	1960	% růstu	% podílu	2000	% růstu	% podílu	2018	% růstu	% podílu
svět	9 344	100	100	25 154	269	100	36 573	391	100
USA	2 888	100	30,9	5 997	208	23,9	5 416	188	14,8
Čína	779	100	8,3	3 349	430	13,3	10 065	1 292	27,5
Indie	121	100	1,3	1 030	851	4,1	2 654	2 193	7,3
Japonsko	233	100	2,5	1 265	543	5	1 162	499	3,2
Rusko	888	100	9,5	1 471	166	5,8	1 711	193	4,7
EU 28	2 648	100	28,3	4 181	158	16,6	3 448	130	9,4
zbytek světa	1 788	100	19,2	7 861	440	31	12 117	834	33,1

Zdroj: GLOBAL CARBON ATLAS 2018

Celosvětové emise CO₂ neustále rostou. Z největších světových producentů je nejprogressivnější Indie a Čína. Indie produkuje proti výchozímu stavu v roce 1960 – 22krát více CO₂, Čína – 13krát více CO₂. Pouze u tří producentů došlo k poklesu, a to v EU 28 – maximální produkce 4 734 mil. tun v roce 1979 se snížila na 3 448 mil. tun v roce 2018, USA – maximální produkce 6 128 mil. tun v roce 2007 se snížila na 5 416 mil. tun v roce 2018 a Japonsko – maximální produkce 1 315 mil. tun v roce 2013 se snížila na 1 162 mil. tun v roce 2018.

Koncentrace dalšího významného skleníkového plynu metanu vzrostla z hodnoty 1 650 ppb v roce 1980 na současných 1 860 ppb. **Metan**

je asi 20krát účinnější při tvorbě skleníkového efektu než CO₂. Dochází k jeho masivním únikům při tání permafrostu. Jsou známé výbuchy přírodní kumulovaného metanu na Sibiři v severní části Ťumenské oblasti na poloostrovech Jamal a Gydan. Existuje odhad, že v této oblasti se nachází kolem 7 000 přírodních podpovrchových kumulací, které hrozí výbuchem. Metan je rovněž masivně uvolňován permafrostem na Aljašce a v severní Kanadě. Nyní je poprvé zmapováno tání permafrostu v celé šířce kanadských severních teritorií od Yukonu na západě, přes Severozápadní teritoria, po Nunavut na východě. Jedná se o oblast o velikosti 1,27 milionu čtverečních kilometrů. Celosvětově v sobě

permafrost drží zhruba dvojnásobné množství organického uhlíku, než je v současné době v atmosféře. Když tento rozmrzne, uhlík se dostane zpět do atmosféry. Je vážná obava, že právě to by mohlo na naší planetě v následujících dekadách opět dále prohlubovat již tak akcelerující ohřívání.

S tím, jak rostou koncentrace skleníkových plynů, dochází ke zvyšování průměrné světové teploty. Celosvětově je nyní o 0,8–1,0 °C tepleji proti teplotnímu normálu z let 1951–1980. Severní polokoule ale na mnoha místech vykazuje teploty o 2–3 °C vyšší proti zmíněnému normálu.

Atlantský oceán v sobě kumuluje ohromné množství tepla. To se projevuje v redukcí mořského ledu. V letošní zimě nebylo opět zamrzlé západní pobřeží souostroví Špicberky a Nové Země. To platí i o nezamrznutí cca 50% břehů souostroví Země Františka Josefa, které se nachází kolem 80° s. š. (severní polární kruh je na 66°33' s. š.). V zimě byly pozorovány místní destrukce příbřežního ledu u břehů Grónska ve Wandelovu, Lincolnovu a Baffinovu moři. Prohřátí severních poloh Atlantského oceánu ukazují teploty mořské vody na 80° sev. šířky u Špicberk, kdy v lednu a únoru letošního roku dosahovaly úrovně +1 až +2 stupňů Celsia. Podobně u Islandu na 63°50' s. š. je teplota moře +7° C. **Zdá se, že teplý Atlantský oceán velmi silně ovlivňuje poslední dobou zimní počasí v Evropě. Neří**

třeba komentovat průběh letošní zimy. Sníh se stává v posledních letech v našich nadmořských výškách vyloženou vzácností. Toho si museli všimnout i v Moskvě, která prožila zřejmě jednu z nejteplejších zim. Stejně i v okolí Ja-

kutska proslaveném velmi tvrdými sibiřskými zimami se asi nestačili divit.

Zdá se, že je narušeno tryskové proudění vzduchu. Mělo by se vlnit ze západu na východ ve dvou proudech mezi třemi troposférickými

TAURUS, s.r.o., Chrudim

Lány 52, 537 01 Chrudim, Česká republika

tel: +420 469 687 165, 469 687 162

fax: +420 469 687 175

info@taurus-sro.cz, www.taurus-sro.cz

VÝROBA STROJŮ A ZAŘÍZENÍ PRO KRMIVÁRNY

- KOMPLETNÍ LINKY
- ŠROTOVNÍKY
- MÍCHAČKY
- DOPRAVNÍKY
- SILA A ZÁSOBNÍKY
- GRANULÁTORY
- ŠNEKOVNICE

buňkami. První mezi Hadlleyovou a Ferrellovou buňkou nad 30. rovnoběžkou ve výšce 10–16 km, druhý mezi Ferrellovou a polární buňkou nad 50. rovnoběžkou ve výšce 7–12 km. Rychlost větrů kolísá mezi 108–700 km/hod. (proto tryskové proudění). Místo vlnění jsme mohli v minulém roce pozorovat silné meandrování s vychýlením až k severnímu pólu. Byly zaznamenány epizody s tvorbou vírů točících se protisměrně na západ. **Tryskové proudění má vliv na formování tlakových polí v troposféře. V důsledku toho zaznamenáváme různé anomální vpády velmi teplého vzduchu, série sucha, katastrofální povodně a jiné radosti. Tento fenomén může být velmi ovlivňován leteckou činností.** Je známo, že cca 45 % leteckých zplodin se dlouhodobě drží ve výškách, kde byly vypuštěny, tedy 8 až 12 km nad zemí v místech výskytu tryskového proudění. Letecká činnost je velmi intenzivní. Denně je ve vzduchu 200 tis. letadel a ročně se letecky přepraví 4,3 mld. cestujících. Tato čísla budou zřejmě překonána. Zatím každoročně rostou.

Všechny existující soustavy, ať tvořené živými nebo neživými prvky, se pohybují (existují) v pásmu tolerance. Pásmo tolerance je vždy definováno určitým počtem dominantních faktorů, které jsou nezbytné pro fungování každé konkrétní soustavy. Tyto faktory jsou vymezeny v rozmezí od–do. Pokud se konkrétní faktor svým rozsahem vychýlí mimo pásmo tolerance, dojde ke zhroutilosti soustavy (např. prasklá tyč – překonaná pružnost a pevnost materiálu, uschlý porost – nedostatek nezbytné vláhy pro jeho přežití atd.). Pro naši civilizaci takovým faktorem bude neustále stoupající teplota, a tím vyvolané efekty.

Asi si mnohý ze čtenářů vzpomene na hodiny mikrobiologie, kdy se v Petriho miskách na agarovém živném nosiči zkoušely kultivace plísní a jiných patogenů. Každá kultura se rozvíjela vždy do doby, než vyčerpala své živné prostředí, pak došlo k jejímu zhroutilosti. Při zobrazení tohoto vztahu můžeme chápat Zemi ve vesmírném prostředí jako Petriho misku a lidstvo jako patogenní kulturu. Výsledek je popsán v předešlé větě... Co k tomu dodat více...

Popsaná fakta snad leckomu napoví, že se rýsuje velký problém před naší civilizací. **Pokud chce lidstvo naznačený směr vývoje zvládnout a přežít, musí respektovat zákonitosti EKONOMIKY, ETIKY, EKOLOGIE, ENERGETIKY a ESTETIKY – jakýsi „Zákon pěti E“.** Pro mnoho lidí s přísným konkrétním zaměřením je to naprosto nepřijatelné a nesmyslné pojetí problému.

Ona totiž ekonomika není etická, příroda nepracuje s pojmem finance, ale s pojmem energetická nezbytnost, estetika jako zklidňující faktor nepatří masově do naší uspěchané, technikou přeplněné doby. Proměnit křesťanskou etickou normu – „co nemáš sám rád, nečiň druhému“ na „nedotýkej se zájmů druhého“ – to už hlava současného smrtelníka není schopná pobrat. Nicméně, LIDÉ, pokud cestete, aby VAŠI POTOMCI měli šanci žít, MYSLETE!

P.S.
Kdos pochopil, jdi a řekni to druhému, kdos nepochopil, zapomeň.

Zdroje:

Data jsou čerpána

- Světová banka – Ukazatele světového rozvoje – Databanka (THE WORLD BANK)
- Mezinárodní agentura pro energii (IEA)
- webové stránky Population.City
- Měsíčník EU aktualit, říjen 2019, č. 193, str. 7 (EU Office/Knowledge Centre)
- GLOBAL CARBON ATLAS 2018

Petr Musil

Globální energetický problém a hospodářská politika, str. 8 a 9, nakl. C. H. Beck, Praha 2009

Stanislav Mihaluk

Článek – Sečteno a podtrženo: Naše planeta dokáže uživit jen 3,4 mld. lidí, internet 23. 1. 2020

Jaroslav Kopista

soukromý zemědělec a předseda AK Chrudim

JARNÍ SLEVA 10%

Sleva platí na celý sortiment navigací a autopilotů Trimble do 30. 4. 2020.

GFX-750 je neoblíbenější navigace Trimble v České republice.

Kontakty:

 Jan Bradáč tel.: 601 089 405	 Václav Jirka tel.: 724 717 781
 Radek Svoboda tel.: 724 531 213	 Aleš Otáhal tel.: 607 942 057

Sleva platí pouze při nákupu přímo u Leading Farmers CZ, a.s.

Trimble
Autorizovaný obchodní partner společnosti

Přinášíme přesné zemědělství. Víme jak!
www.Leadingfarmers.cz

KVALITA • INOVACE • SOFISTIKOVANÁ ŘEŠENÍ

LEADING FARMERS

Anděl strážný vašich polí

Hlídá a chrání před rezistencí...

Axial Plus

syngenta.

- Specialista na rezistentní populace chundelky metlice
- Nejvyspělejší graminicid na trhu
- Nejvyšší spolehlivost účinku

Prodlužte přípravku na ochranu rostlin biozpečně. Před použitím si vždy přečtěte označení a informace o přípravku. Respektujte varování, symboly a značky.

www.syngenta.cz

Pomůžeme vám efektivně hospodařit!

Česko-francouzská společnost Moreau Agri představuje jednu z největších obchodních a servisních firem působících na území České a Slovenské republiky.

Společnost se orientuje na prodej zemědělských strojů se zaměřením na manipulaci, dopravu, traktory, seti a ochranu rostlin, zpracování půdy a krmné vozy. Společnost byla založena v roce 1991 a prvními dováženými stroji byly samojízdné vyorávače cukrovky od francouzské firmy MOREAU, od níž je také odvozen název firmy. Postupně firma zastupovala stále více výrobců až do současné situace, kdy je generálním importérem francouzských výrobců MANITOU, MONOSEM, MATROT, BLANCHARD, GREGOIRE

BESSON, SULKY, belgické firmy JOSKIN a italské STORTI a nadnárodního výrobce traktorů ARGO TRACTOR (Landini, McCormick).

Na námi dodávané stroje poskytujeme záruku přímo u výrobce. Garantujeme plnohodnotný servis a prodej originálních náhradních dílů. U těchto strojů také zajišťujeme schvalovací proces pro provoz na pozemních komunikacích.

Zastoupení společnosti je na více než 20 místech po celé České republice. V oblasti obchodních služeb nabízíme kvalifikované obchod-

ní zástupce, kteří jsou nejen schopni poskytnout odborné informace o námi dodávaných strojích, ale také jsou schopni zákazníkům poradit v oblasti financování strojů.

Pro Váš region je již přes 20 let obchodní a servisní středisko v Chocni, Na Bílé 1231, areál podniku Oseva.

Pavel Vítek

obchodní zástupce

mobil: +420 724 723 473

e-mail: vitek@moreauagri.cz

web: www.moreauagri.cz

**Rozumíme
Vašemu podnikání.
Do posledního zrníčka.**

Obchodní sdělení RENOMIA, a. s.

Nabízíme nejvýhodnější pojištění pro zemědělce

Třetina českých zemědělců na nás denně spoléhá díky individuálnímu a vstřícnému přístupu a perfektní znalosti pojistného trhu. Kromě pojištění plodin a zvířat navíc zajistíme nejvýhodnější pojištění i pro Váš majetek, technologie či vozidla. Najdeme řešení i pro odpovědnostní a osobní pojištění.

Proč s RENOMIA AGRO

- Nejlepší ceny i podmínky
- Široký rozsah pojistného krytí
- Rychlé řešení škod
- Speciální pojistné programy

RENOMIA AGRO

je specializovanou značkou pojišťovací makléřské společnosti RENOMIA, a. s., která disponuje odborníky s dlouholetou praxí v oblasti pojištění zemědělských rizik.

Těšíme se na Vás

na veletrhu TECHAGRO
v Brně, 31.3. – 4.4.2020

RENOMIA AGRO
Pav. C, stánek č. 012

Partner Agrární komory ČR

**R RENOMIA
AGRO**

Vždy ve Vašem zájmu.

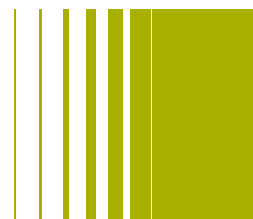
Nová sklízecí řezačka JAGUAR 900.

Ovládání sklízecí řezačky JAGUAR je intuitivní a je možné bez předchozích znalostí. Díky novému CEBIS s dotykovou obrazovkou máte rychlejší přístup ke všem funkcím stroje. Ty nejdůležitější můžete nastavit dokonce přímo pomocí spínačů v loketní opěrce. Jedno ťuknutí na dotykovou obrazovku a CEBIS reaguje okamžitě. Dle potřeby můžete Vaši řezačku JAGUAR nastavit nebo ovládat čtyřmi způsoby.

KLAS Nekoř a.s.
prodej a servis zemědělské techniky

Výhradní prodejce pro východní Čechy:
KLAS Nekoř a.s.
Nekoř 180, 561 63 Nekoř
www.klas-nekor.cz
petr.kosek@klas-nekor.cz
tel: +420 606 488 735

CLAAS

44 t/h je podle „profi“
rekord ve výmlatu.
 Říkáme tomu účinnost.

Vytrásadlový stroj LEXION 6000-5000 s mláticím ústrojím APS SYNFLOW WALKER jsme vyvinuli tak, abyste z pole získali víc. Jak moc to opravdu může být, jsme zaznamenali společně s časopisem „profi“ v srpnu 2019. Na konci dne ukazoval měřicí stroj výkon 44 t/h. A to při spotřebě paliva 1,55 l/t. Tomu říkáme měřitelná účinnost.

Všechny podrobnosti najdete zde:
lexion.claas.com

profi
ROZKROK VE FORTIFIKACI AGRARÁŘŮ

Vydání 10/2019

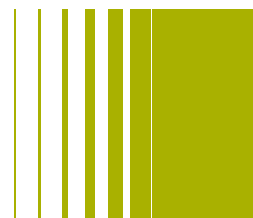
Mláticí výkon

Čas výmlatu	Pátek, 09.08.2019, od 13:03 do 21:03 hodin
Plocha výmlatu	34,5 ha
Sklízené množství	349,8 t
Výkonnost	43,7 t/h
Ztráty	0,8 až 1,0%
Vlhkost zrna	16,6 až 19,3%
Spotřeba paliva	541 l (67,6 l/h; 15,7 l/ha; 1,55 l/t)

KLAS Nekoř a.s.
 prodej a servis zemědělské techniky

Výhradní prodejce pro východní Čechy:
 KLAS Nekoř a.s.
 Nekoř 180, 561 63 Nekoř
www.klas-nekor.cz
petr.kosek@klas-nekor.cz
 tel: +420 606 488 735

CLAAS

Mít „zdravý selský rozum“

Jaký je Váš vztah k Pardubickému kraji?

Přibližně 17 let jsem pracoval ve Výzkumném ústavu výživy zvířat v Pohořelcích, a pak jsem začal učit na Vysoké škole zemědělské (později Mendelova zemědělská a lesnická univerzita a dnes Mendelova univerzita v Brně).

Jsem dlouholetým spolupracovníkem (více jak 35 let) s kolegy z firmy Agrokonzulta, s. r. o. Žamberk. Za dobu spolupráce jsem se společně s nimi účastnil mnoha projektů podporujících chov skotu, výrobu krmiv, tvorbu krmných dávek, krmných směsí i rozvoj individuálních farem. Ing. Jan Šeda z této firmy se mnou spolupracoval na rozvoji (nebo alespoň zachování) soběstačnosti zemědělské produkce v Pardubickém kraji. Nejvíce mne asi těší skutečnost, že původně naše vzájemná spolupráce se přesunula na mladší generaci a na žambercké farmy dojíždí v rámci praxe i desítky studentů z naší univerzity a na jejich školení se podílí i pracovníci právě z Agrokonzulty (Mikyska F., Hricina M., Šeda J. mladší, Šarik Š., aj.) anebo pracovníci z naší Univerzity (Havlíček Z., Skládanka J., Horký P., Doležal P., aj.). Již od začátku 80. let jsem spolupracoval s chovateli skotu, prasat a drůbeže právě z Pardubického kraje a velmi rád jsem bral jako diplomanty studenty z této oblasti, kteří předtím studovali na střední škole v Kostelci nad Orlicí, Lanškrouně, Chrudimi, aj. Také pro mne byla zajímavá spolupráce v určité době v chovu koní (černé stádo kladrubských koní) nebo v úplně dávné době v chovu krůt (tedy v době, kdy Ing. Josef Lux byl ještě faremním zootechnikem). Jako úplně poslední bych zmínil vztah v jiné oblasti, a to je oblast kolem města Proseč (dříve Proseč u Skutče), odkud pochází rodina mé manželky a dodnes tam naše rodina vlastní nějaké pozemky.

Co je dle Vás hlavním cílem práce zemědělce v dnešní době? Považujete národní zemědělství za obor pro národní hospodářství významný i v dnešním globálním světě?

Zemědělství je třeba rozvíjet a nelze se spolehnout, že se bude v tržním prostředí efektivně řídit neviditelnou rukou trhu. Jsem přesvědčen, že dnešní situace s koronavirem snad probudí mnohé naše zemědělské „stratégy“, a ti si uvědomí, že musíme pro soběstačnost v potravinách udělat ještě mnoho věcí. **Jsem přesvědčen, že 90% potřeby potravin by si měl národní stát vyrobit na svém území. Těch zbývajících 10% by mohl dovézt proto, aby měl přímou konkurenci cen za finální produkt s jinými oblastmi a mohl kvalitní produkty vyvézt a uplatnit je na jiných tr-**

zích. ROZVOJ našeho zemědělství by měl být prováděným úkolem naší vlády. Problematika nedostatku roušek, rukavic a obleků při řešení „koronavirové pandemie“ přesvědčí každého občana, že je hezké vyrábět v Argentině a Brazílii levné hovězí maso, ale v případě zadrhnutí systému globální přepravy, tak najednou se ukáže, že bez vlastního zemědělství jsme úplně bezbranní a každá země si hájí nejprve sama sebe a své občany. Nesmíme také zapomínat, že zemědělství má ještě další cíl, a tím je údržba krajiny.

Proč se podle Vás potýká s generačním problémem?

Moji rodiče, prarodiče a všichni předchůdci pracovali v zemědělství (rolníci). Já jsem končil základní školu v době, kdy platilo heslo „Děti zemědělců musí zůstat v zemědělství“. To rozhodlo v zásadě o mém osudu a vzdělání. Můj otec mi vždycky připomínal, že zemědělec musí k tomu, aby se uživil, mít „zdravý selský rozum“, svoje svaly, pole, potah, stáje, stroje na orbu, zasetí, sklizeň, uskladnění a zvířata. Naproti tomu dělník pracující ve fabrice (pro nás nejbližší ZKL – výroba traktorů) musí mít „montérky“ a šikovné ruce. A oba si vydělají přibližně stejně. V té době se udělal největší hřích vůči zemědělství. Dnes je všude v Evropě problém zajistit to, aby mladí zůstávali na farmách svých rodičů. Ještě to jde u rostlinné výroby, ale v živočišné výrobě (365 pracovních směn do roka) je to dnes problém. Obzvláště, když se dají v jiných oborech (IT, počítače) vydělat peníze snadněji a nezávisle na počasí.

Jak vidíte budoucnost chovu skotu v českém zemědělství?

Chov skotu je centrem (motorem) živočišné výroby a principiálně je nejvíce spjatý s půdou. Podnik, který v dnešní době hospodaří bez živočišné výroby, jistě nejvíce vydělá na dotacích (ty jsou primárně určeny na hektar půdy). Přesto jsem přesvědčen, že když do dotační politiky vstoupí zdravý rozum, tak se chov skotu a jeho vedlejší produkt chlévská mrvna musí promítnout do výroby rostlinné jako nejdůležitější faktor udržení dlouhodobé půdní úrodnosti.

Jak vnímáte práci a význam Agrární komory ČR?

Osobně jsem spolupracoval se všemi prezidenty Agrární komory, účastnil jsem se několika sněmů. Rovněž jsem obdržel od Agrární komory medaili za spolupráci (moc si jí vážím). Při mém pohledu na činnost Agrární komory si myslím, že její

Prof. Ing. Ladislav Zeman, CSc., dr. h. c.
akademický pracovník
Mendelovy univerzity v Brně

činnost by měla být viditelnější a členství v ní by mělo být povinné. Protože podobnou činnost vykonává několik organizací, tak vnímám, že se jejich zájmy kříží, často jsou navzájem v rozporu, a proto jednotný systém by byl asi nejlepším zastoupením zemědělců. Když je mnoho organizací, tak při jejich vzájemném souboji o finance se často mrhá s úsilím lidí a cíle se nedosáhne. Mnoho předsedů (tajemníků a prezidentů), zástupců zemědělců je hlavní zhouba vlastního zemědělství, a tím pádem i zajištění soběstačnosti v potravinách. Ještě před naším vstupem do EU bylo u našich západních sousedů heslo „vylky od svých zvířat si každý region nechá ve své lokalitě“. Tehdejší ministryně zemědělství v sousední zemi to pokládala za svoje hlavní heslo ve vztahu k ochraně životního prostředí. Po našem vstupu (v Kodani v roce 2003) se ukázalo, jak skupina odborníků, která naše země zastupovala na jednání, přistoupila na dočasný systém plateb na hektar půdy. To se ukázalo jako geniální tah a pomohl tzv. vyspělým státům olivnit (podle mého názoru zničit) naši živočišnou produkci. Pokud by zastupování zemědělců bylo jednotné, nebylo by možné dostat se do dnešní situace.

Jak byste zhodnotil současnou situaci v zemědělství – ceny potravin, ochrana země, půdy, vliv obchodních řetězců?

Před asi 10 lety jsem mluvil s tvůrcem „Slušovického zázraku“ o tom, co by nejvíce pomohlo. On se domníval, že by nejlepší bylo vrátit

přidruženou výrobu do zemědělských podniků, a to by zajistilo volné finanční prostředky k podnikání. Před 90 lety se agrárníci domnívali, že vliv počasí a rozdílných podmínek ve výrobě odstraní tím, že zavedou „obilní monopol“ (všechno obilí vykouplí stát) a pro jemnější dohadění rozdílů v úrodnosti půdy zavedou „diferenciální rentu“. Půda měla tehdy cenu, a tím pádem nebylo potřeba ji chránit před stavbami obchodů a skladů jako dnes. Ceny, které zemědělci dostávají za své produkty, jsou nízké a vůbec neodrážejí ceny vstupů. Příčinou problémů jsou nejednotné dotace v zemích Evropské unie. Když ČR vstupovala do EU, tak se rozhodlo, že nově vstupující budou mít dotace jen na hektar půdy a bude pod 250 EUR (např. Rumunsko jen pod 190 EUR/ha). V sousedních zemích (Německo a Rakousko) budou mít farmáři dotace, jaké měli v době zahájení plánovacího období (v roce 2002). Tím se stalo, že dotace v dříve přístupných zemích jsou nepřehledné a často dosahují více jak 700 EUR/ha. Jestliže u sousední země mají dotace rozděleny ještě na evropskou úroveň, národní úroveň a zemskou (oblastní úroveň), tak vzniká nepřehledný chaos a jen velmi těžce se v tom dá odhadnout, kolik vlastně vyrobené potraviny stojí, a tedy jaká může být cena potravin. Tím pádem, když obchodní řetězce nakoupí například 1 kg drůbežního masa za určitou cenu (která vznikla dotací na 1 ha v ČR, dotací a odpuštěním zemědělské daně v Polsku a nebo dotací 3x větší [Rakousko, Německo] než je v ČR), tak mohou tlačit na naše dodavatele, aby prodávali za cenu, která je v Rakousku ještě zisková, ale u nás je již ztrátová. Výše v textu jsem se zmínil, že za první republiky existovala diferenciální renta, tedy způsob, jak vyrovnat podmínky ve znevýhodněných oblastech, v nížinách nebo na vysočině. Dnes bychom potřebovali vyrovnat i podmínky v teplejších podmínkách (Španělsko, Itálie) oproti severním oblastem a nebo v místech dešťových srážek (přímořských) oproti bezdešťovým oblastem. To je ale úkol pro Evropskou unii a ne pro jednotlivý národní stát.

Jak vidíte situaci našeho chovu skotu a pěstování v porovnání se zemědělsky vyspělými zeměmi?

Moje práce mne zavedla do zemědělsky vyspělých zemí (USA, Brazílie, Čína) anebo méně rozvinutých zemí (Rusko, Nicaragua) a pochopil jsem, že ekonomická prosperita je ve velkých celcích, specializovaných na určitý typ produkce. Byl jsem v Maďarsku na farmě, kde se chovalo na jednom místě 3 500 krav (krmná chodba měla délku 1 400 metrů) a krávy se dojíly na karuselové dojírně v počtu 72 míst. Byl jsem v Německu na farmě, kde se pomocí robota došlo 300 krav (ale matka majitele farmy mne prosila, abych jejich synovi našel v Česku hodnou a pracovitou manželku). Velké celky a místní podmínky (teplo, déšť, půda) dělají farmy a jejich produkty bezkonkurenčně rentabilně. Naše farmy mne stále překvapují tím, že ještě někdo chová zvířata, když dennodenně jsou chovatelé označováni za škůdce životního prostředí, ničitele planety, a reportéři v televizi a rozhlasu jim podsouvají myšlenku, že mohou za oteplování planety a je potřeba je

omezit či zrušit především chov skotu. Potraviny snadno dovezeme (snad??) a budeme mít všude květnaté louky, na kterých bude fauna a flóra taková, jako byla před 300 lety. Věřím, že snad nikdy nedojde na slova písničky skupiny Nightwork nabádající nás – „**Přestaňte pěstovat obilí a kupte si radši mobily...**“

V jakém typu obchodů nakupujete nejčastěji?

Zde je výběr velmi omezený. Po cestě ze školy jedu kolem obchodů Kaufland a Lidl (tedy vše německé) a v obci, kde bydlím, je Albert a Penny (otevřeno i po 19. hodině). Pojížděná prodejna s produkty domácího chovu zvířat dojíždí do mé obce jen jedenkrát týdně a dopoledne (když v obci obvykle nejsem), a tím pádem produkci okolních místních zemědělců obvykle nepreferuji. Ještě jednu poznámku mám k mléku. V obci, kde bydlím, se chová asi 1 100 krav a dojí se každý den. Vždycky jsem podporoval odezdání mléka do mlékárny, jeho následující zpracování a prodej zpětně v nějaké formě balení (lahve, tetrapak, aj.). Když se před pár lety rozmohla móda tzv. „mlékomatů“, tak jsem se k tomu stavěl kriticky. Nevěřil jsem ekonomicky tomu, jak se tehdy propagoval způsob prodeje mléka (na farmě, prodejem z automatů v obchodních domech). Také mně vadilo, jak si mlékárny pojistily to, aby se mléko muselo dodat jim a ne je prodávat na farmách. Podnik v mé obci si zřídil mlékomat a příjemně mne překvapilo, že asi za 15 Kč (bez láhve) a nebo za 20 Kč (s plastovou lahví) si tam kupuje dost lidí mléko. Osobně bych podporoval více pít mléko místo piva, ale to v České republice asi nejde.

Řešíte původ surovin i v restauraci?

Původ surovin v restauraci neřeším, protože oběd pořizuji v závodní jídelně na Mendelově uni-

verzité a pokud se týká chuti, tak nikdy nevyhledávám exotická jídla. Mám velmi rád vepřový řízek, a to je problém, protože jsem léta tvrdil, že tím podporuji chov prasat v České republice, a to se za rok 2019 změnilo tak, že jsem podporoval chov prasat v Německu. Svůj zvyk jsem tedy změnil na podporu hovězího masa anebo některých produktů z drůbeže.

Jste gurmán, a jaké je Vaše oblíbené jídlo?

Gurmán nejsem a obvykle **nejvíce mně chutná jídlo, které nemusím sám připravovat**. Ve škole jsem učil asi 12 let předmět dietetika a za tu dobu jsem musel proniknout do různých typů diet a dietetických pokrmů. Tím pádem vím, že v oblasti gurmánství má největší vliv náboženství a pak finanční situace. Absolvoval jsem několikrát výpravu za obědem s našimi zahraničními studenty a zažil jsem například, že student z Egypta (muslim) za každým jídlem cítil vepřový tuk a student z Ghany neochutnal žádné nabízené jídlo, protože v něm postrádal skopové a vrcholem byl profesor z Indie (důsledný vegan), který se za týden u nás na univerzitě a ani v restauraci v Brně ničeho nedotkl a zhubl za tu dobu asi 9 kg (nemohl jíst nic, v čem bylo maso, mléko krav, vejce a jakýkoliv živočišný tuk). Naproti tomu jeden britský profesor mne pozval na oběd a nejvíce mu v restauraci na Špilberku v Brně chutnala amoleta (podle mé matky „lívanec“) v lidové ceně 1 200 Kč za kus.

Jaký je Váš oblíbený recept, o který se podělíte s čtenáři?

Jako diabetik hledám recepty, ve kterých se neuvádí žádný cukr. Pro mne asi nejjednodušším receptem jsou vajíčka na mnoho způsobů. Složitější recepty by asi zvládla manželka anebo jedna z dcer.

NAVŠTÍVILI JSME

Naše potraviny i ve školách

Pondělní lednové odpoledne jsme strávili na Pardubickém kraji. Byli jsme pozváni na jednání Tripartity. Školství, zaměstnanost, to byla pro nás nejhlavnější témata, protože se dotýkají i nás. Za RAK PA Ing. Leoš Říha zmínil, jak je problematické v našem oboru sehnat zaměstnance, což často není otázkou mzdy, a proto jsme nuceni zavádět robotizaci. Také nás zajímalo, zda existuje statistika uplatnění studentů po absolvování zemědělských škol. Připomněli jsme, že na všech školách by měly být upřednostněny české, ideálně krajské potraviny.

ny. Rovněž v návaznosti na stavební zákon zmínil velkou byrokratickou zátěž, která často proces komplikuje a zdržuje. Samozřejmě na programu jednání bylo mnohem víc.

Trochu více času na recepty – vaření

Původně jsme chtěli, aby Zpravodaj vyšel před Velikonocemi. Koronavirus to chtěl jinak. Velikonoce jsou za námi. Komorní. Za ten měsíc karantény mě přestává bavit i to vaření. Respektive, co pořád vymýšlet? Tentokrát snad budu opravdu trochu inspirací. Je více času udělat si přepuštěné máslo nebo domácí sušenky. Tam se dají zapojit i děti při vykrajování. Tajně doufám, že až budu psát letní recepty, bude situace veselejší. Doufám! Nezapomínejte na vitamíny, asi nemusím připomínat, že jaro je i tak náročné na únavy a navíc v této situaci.

Buchtíčky s vanilkovým krémem

Dukátové buchtíčky pro mě byly vždy za trest. Z dob školní jídelny jsem je neměla ráda. Zbytek rodiny ale ano, tak jsem hledala recept, jak je vylepšit a pochutnat si. Právě šodó se vaří z bílého vína. Tak jsem zkusila klasiku – pudíng, ale vymazlený. Výsledek byl, že jsem si pochutnala i já, naprostý odpůrce buchtíček.

Přináším recept jen na krém. V obchodě ZD Rosice jsem koupila hotové buchtíčky. V době koronaviru jsou kvasnice nedostatkové zboží a tohle pro mě byla pohodlná varianta. Z uvedeného množství jsme měli bohatě krému pro 3 osoby, my ale máme rádi víc omáček, než je standard ☺.

Na krém potřebujete: 800 ml mléka (doporučuji tučné), 1 balíček vanilkového pudíngu, 1 celou vanilku, 4 lžičce třtinového cukru, 4 žloutky, 20 g másla

Postup: Hrníček mléka si dám z celkového množství stranou. V deci mléka rozmíchám žloutky a ve zbytku rozmíchám pudíng, ostatní mléko dám vařit. Do něj vlijí rozmíchaný pudíng a přivedu k varu. Přidám cukry, vanilku a vařím cca 2 minuty. Pak stáhnu z plotny a vyliji do krému za stálého míchání rozmíchané žloutky, máslo a přidala jsem ještě lžičci rumu. Už nevaříme. Nalijeme teplé na buchtíčky.

No a pokud jste v karanténě a nudíte se, zkuste to právě:

Na pravé šodó potřebujete: 250 ml bílého vína, 4 žloutky, 80 g krupicového cukru, 1/4 drcené vanilky

Postup: Ve vodní lázni vyšlehejte žloutky s vanilkou, vínem a cukrem. Pak horké zase nalijte na buchtíčky.

Ovesná placka

Zdravé ale přitom dobrá forma snídaně je tato placka.

Potřebujete: trochu mléka, nadrcených ovesných vloček a vajíčka. Vejce počítám na osobu.

Postup: Mléka dáte tolik, aby vzniklo těstíčko podobnému na palačinky. Toto bude jen hrubší, takže pokaždé, když naberete, musíte promíchat, aby se zvedly vločky ode dna. Smažím na ghí (přepuštěném másle), které si můžete také udělat – recept je níže. Placku zdobím ovocem, které zrovna doma mám. Pokapu medem nebo sirupem.

Domácí slané sušenky s chilli

Hezky voní máslem a sýrem a pálí tak akorát, mě. Pro muže to bude možná málo, pro menší dětičky by to mohlo být až moc ☺.

Potřebujete: 175 g hladké mouky, 1/2 lžičky sušeného chilli, špetka soli, 100 g změkčlého másla, 40 g parmezánu, 1 žloutek, lžičce studené vody, vajíčko na potření (pečicí papír)

Postup: Troubu dejte vyhřát na 200 °C. Mouku, chilli a sůl promíchejte v míse. Přidejte máslo, sýr, žloutek a lžičku vody. Vypracujte hladké těsto. Rozválejte ho na placku a vykrajujte tvary, jaké vás napadnou. Ty dejte na plech s pečicím papírem, potřete rozšlehaným vejcem a dejte péct na 8–10 min. dozlatova.

Ghí – přepuštěné máslo

Dělám ho ve větším, když už se s tím dělám. V lednici mi vydrží i 3 týdny. Používám všude, kde bych použila olej. Hlavně na pečení amolet, ovesných placek, pod míchaná vajíčka. Prý je nejlepší na tomto másle usmažit klasický řízek. Pokrmy pak krásně voní a chutnají po másle. Na rozdíl od normálního se Vám neprepálí. Je to vlastně podobné, jako když škvaříte sádlo.

Potřebujete: 4 kostky másla, kastrůlek, cedník, plátno, vařečku, dózu na uchování (mám kameninovou s pokličkou)

Postup: rozkrájejte máslo na menší kusy, rozežehnete si kastrůlek, poté přidejte máslo. To se rozpustí a na mírném plameni ho necháme „škvařit“ – mírně probublávat. Tvoří se při tom pěna, kterou sbírám zvlášť – tím se to máslo samo vyčistí. Nesmí se přepalovat! Zhruba po 25–30 min. zbude čisté přepuštěné máslo. Poté přecedíme přes sítko s plátýnkem do misky, ve které budeme máslo uchovávat. Až máslo zchladne, ukládáme do lednice.

První z tradičních seminářů

První akce v roce 2020. Leden patří tradičně seminářům k pěstování pícnin trávosemenných porostů a kukuřice. V loňském roce byl poprvé v Letohradě a tam se konal i letos 23. 1. Seminářů děláme raději méně a kvalitně, než jen seminářů pro semináře, proto dbáme i na prostředí, ve kterém se konají. Nadupaný program byl až do odpoledne. Prostě když už něco pořádáme, ať se využije čas a čerpají informace. Tak se budeme těšit zase za rok!

Dveře a vrata otevřeli v Šedivci

27. února v Šedivci při Dnu otevřených dveří. Je to tradiční oblíbená a navštěvovaná akce. Trošku jsme měli strach, zda se někteří dostanou, protože asi pouhé dva dny předtím začalo chumelit. I když je to v Orlických horách, sněhu tam bylo i tuto zimu velmi málo. Nakonec počasí jako na objednávku, občas proletěla sněhová vločka, ale žádná kalamita na silnicích se nekonala. Tak se agrosalón naplnil. Na své si přišli milovníci zemědělské techniky, ale i ti, kteří se zajímají o živočišnou výrobu, konkrétně o výživu skotu. Přednášel prof. Ing. Ladislav Zeman, CSc., dr.h.c. z Mendelovy univerzity v Brně. Můžete si s ním v tomto čísle přečíst rozhovor.

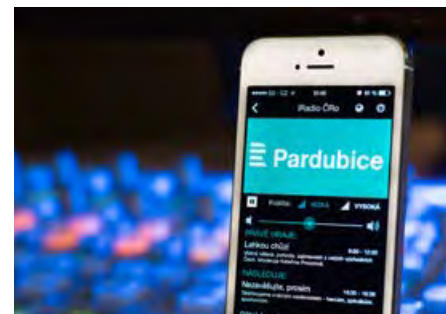

Popularizace zemědělství v médiích

Byli jsme pozváni do rádia k debatě na zemědělská témata do Radiopradny 6. 2. 2020. Předem tlučená témata byla: chovy zvířat a soběstačnost u nás, onemocnění zvířat jako je ptačí chřipka, mor prasat a hraboši. Na některá témata ani nedošlo. Čas tam neuvěřitelně letí. Věřte, že dopředu se moc připravit nedá. Jde se naostřit. Žádné předtáčení a hrozí dotazy posluchačů online. Přesto vše dopadlo dobře. Jsme rádi, že jsme byli pozváni, neb v dnešní době je trend takový, že se k odborným tématům vyjadřují všichni vyjma odborníků, v našem případě tedy zemědělců. Kdepak je pak ten nezávislý pohled na věc... Děkujeme tedy Českému rozhlasu Pardubice. A ta největší odměna?

Volající posluchačka, která se už nedostala do vysílání. Poděkovala nám, že se vyjadřujeme k dnes

nepopulárnímu zemědělství a hájíme ho. Opravdu nám ten telefonát udělal radost.

Regionální agrární komora Pardubického kraje

www.rakpa.cz

PARTNER VŠECH POCTIVÝCH ZEMĚDĚLCŮ

Generální partneři

AGRALL, a. s.
zemědělská technika

Agricol, s. r. o.
výroba mléčných výrobků

Comagrin

Comagrin, a. s.
obchod s komoditami

DLF Seeds, s. r. o.
šlechtitelská stanice trav a jetele

Generali Česká pojišťovna, a. s.
pojišťujeme všechny oblasti vašeho života

Klas Nekoř, a. s.
moderní zemědělství, prodej osiv
a zemědělské techniky

**Pioneer Hi-Bred Northern
Europe Sales Division GmbH**
osiva kukuřice, řepky, slunečnice
a konzervanty

RENOMIA, a. s.
pojišťovací makléřská společnost

VVS Verměřovice, s. r. o.
odborník na výživu hospodářských zvířat
a domácích zvířat, zvěře i koní

Mediální partner

Hlavní partneři

Agra Group, a. s.

Agra pojišťovna, o. s.

Agrospol Czech, spol. s r.o.

Agroteam CZ, s. r. o.

Agrotrans Otice, s. r. o.

ASTORIE, a. s.

Envi Produkt, s. r. o.

MACH DRUBEŽ, a. s.

Sberbank CZ, a. s.

Selgen, a. s.

Partneři

AG NOVACHEM, s. r. o.

BASF, spol. s r. o.

BioAktiv CZ, s. r. o.

ČSOB Leasing, a. s.

DSP Engineering, s. r. o.

Leading Farmers, a. s.

LUMIUS, spol. s r. o.

MASO UZENINY POLIČKA, a. s.

Moreau Agri, spol. s r. o.

SPOLEČNOST PRO ORBU ČR, z. s.

Syngenta Czech, s. r. o.

TAURUS, s. r. o.

Tribula DKP, s. r. o.

Vaspo Vamberk, s. r. o.